Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones - Cod. Aug. pap. 92

Goetz, Uldaricus

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super evangelia de sanctis secundum sensum litteralem

urn:nbn:de:bsz:31-88737

Visual Library

fidem ymitatum Ut sic ille
terra dominus terna deser
uit Ita iste Zacheus di
midiam partem bonorum su
orum pauperibus distribuit Ex
hys vi(detur) q(uod) no(n) fuit iudeus
s(ed) paganus Quia omnes iu
dei de stirpe abrahe deste
derunt Et idem vi(detur) dicere
Ambrosius ic(?) Venit enim fi(lius)
hominis s(cilicet) d(ominus) de celo in mundu(m)
per humanitatis assumpcionem que
te p(er) doctrina sua et salutem
suo(rum) p(ro)grarum quod perierat
peccatorum ic(?)

Incipit Postilla discipu
li sup(er) ewangelia de sanct(is)
s(ecundu)m sensum litera(le)m In festo
sancti Andree ap(osto)li ewa(n)
gelium Mathei quarto

In illo tempore Ambu
lans ihesus iuxta mare
galilee vidit duos fra
tres symonem q(ui) vocatur petrus
et Andream fratrem eius mitte(ntes)
rethe i(n) mare erat enim pi
scatores Et ait illis Venite
post me faciam vos fieri pisca
tores hominum At illi continuo relict(is)
rethibus secuti sunt eum Et p(ro)
cedens inde vidit duos
alios fratres Jacobum Zebedei et
Johannem fratrem eius in navi cum
Zebedeo patre eorum reficientes
recia sua Et vocavit eos
Illi aut(em) statim relictis re
thibus et patre secuti sunt eum

Postilla presentis ewangely

Ambulans ihesus iux(ta)
mare galilee. Mt. 4. Mr. 1.
Luce 5. Ante intra(?)
illius ewangelij sto(?)

Sanctus Jeronimus capitulo 4 p(ost)
q(uam) xpus ie(iun)auit 40 diebus
et 40 noctibus in deserto Ite(rum)
post venit et habitauit in ca
pharnaum et in finibus zabulon
et neptalim Et cepit predicare
et dicere Penitenciam agite appropin
quat enim regnum celorum Am
bulans ihesus iuxta mare ga
lilee etc. Mare illud est quida(m)
lacus habens centum stadia longi
tudinis et quadraginta lati
tudinis per quem transit iordanis
fluuius Et dicit Jeronimus di
citur mare quia mos hebraicum
loquendi in quo magna congre
gacio aquarum vocatur mare
sicut illud Gen. p(rimo) Congrega
ciones aquarum appellauit
maria Vocatur etiam aliqu(ando)
stagnum genazareth luce 5
Dicitur etiam mare galilee
q(uia) est in illa regione Et etia(m)
dicitur aliquando mare tiberiadis
a ciuitate tiberiade sita sup(er)
ipsum mare Vidit duos fra
tres Doctrina non pri(us) corpore
se(d) etiam spiritu(aliter) Crisostomus magis
ad corda quam ad facies respiciens
Symonem qui vocatur petrus
et andream fratrem eius mittentes
rethe in mare Hoc ad piscan
dum et querendum victum Erat
enim piscatores Crisostomus Pisca
tores illiterati mittuntur ad predi
candum Ne fides credencium
in virtute dei s(ed) in eloquen
cia sive in doctrina hominum pu
taretur At illi continuo relictis
rethibus secuti sunt eum Crisostomus
In hoc docuerunt nos apostoli q(uod)
nemo potest nos terrena possi
dere et perfecte ad celestia pe(r)ue
nire Vel inter celum et terra(m)
constitutum ostendit q(uod) inter celestia

& terrena nulla pt ee quod
Celestia quia spiritualia & leuia
sunt sursum ducunt Terrena
quia [struck] pondrosa & gra
uia sunt ad deorsum deponunt hij
Duo quod isti appli leguntur ter
vocati a xpo Prima vocatio
fuit immediate post baptismum
xpi Vt habetur Jo. primo Au
diuo discipuli Johis baptiste
audierunt ipsum Johanne di
centem de xpo Ecce agnus dei
ecce qui tollit pecta mundi
Et ibidem dicitur Et andreas
Symonis petri erat vnus ex
duobus qui secuti sunt eum fuerant
ihm Et ibidem dicitur Inue
Andreas adduxit fratrem suum
Symone ad ihm Secunda vocatio
fuit in captura piscium quam
describit Lucas. v° ca° Quo
Et xpus propter turbas irrue
tes ascendit in nauem petri
ad predicandum populo Et fini
ta predicacione iussit laxari rethe
in capturam piscium Et visa mul
titudine piscium captorum Videns
petrus quod non potuit esse virtute
humana procidit ad genua ihu
D. Exi a me dne quia homo peccator
sum Postquam ille due vocaciones non
fuerunt nisi ad afflatum sed ad
quandam familiaritatem Tercia
vocatio fuit ista de qua fit
mentio in ewangelio hodierno
Vnde relictis retibus & na
ui secuti sunt ihm. Simpliciter
ad predicta negocia non reuer
si sunt sed intendentes doctri
ne xpi Ecce dixit eis Fa
ciam vos fieri piscatores
hominum Et procedens inde. cor
a loco illo ad alium vidit
duos fratres alios Jacobum

Zebedei & Johem fratrem eius
in naui cum zebedeo patre eorum
reficientes retia eorum Xristus
Reparantes quod maxime est pau
pertatis indicium veteri reparabant
quia noua vnde emerent non
habebant Et vocauit eos. Gre
Duos vocat & destinat
. Luc. 10. Primo propter duos populos
conuertendos scilicet iudeorum et
gencium Secundo propter duplicem salu
tem operandam scilicet corporis & ani
me Tercio propter testimonium veritatis
Deut. 19. In ore duorum stat
omne testimonium. Illi autem sta
tim relictis retibus & patre se
cuti sunt eum Sed queritur quare
Duo isti appli relictis omnibus
secuti sunt eum Dicitur quod
hij. Quod in xpo erat virtus
diuinitatis Et ideo sic potuit ex
tra vocare per vocem Ita po
tuit mentes attrahere per volun
tate sua per inspiracionem Item
Notandum quod xpus simpli
ces piscatores postea constituit
apostolos & predicatores ewan
gelij quoniam laudes vt fides eorum
magis attribueretur sapie
ntie quam humane In festo
sancti Nicolay epi ewangelium
In illo tempore D. ihs di
scipulis Sint lumbi vestri
precincti & lucerne arde
tes etc Hoc ewangelium quere
in commune sanctorum In festo
sancti Thome appli ewangelium
In illo tempore Thomas vnus
ex duodecim qui dicitur di
dimus non erat cum eis etc
ewangelium sua postilla quere
ante in dominica in octaua pasche
In festo sancti stephani ewangelium
In illo tempore D. ihs turbis

iudeorum et phariseis sacer
dotum Ecce ego mitto ad vos
prophetas et sapientes et scri
bas et ex illis occidetis et
crucifigetis et ex eis flagella
bitis in synagogis vestris et
persequimini de civitate in civita
tem Ut veniat super vos omnis
sanguis iustus qui effusus
est super terram a sanguine
abel iusti usque ad sanguinem
zacharie filii barachie quem
occidistis inter templum et
altare Amen dico vobis ve
nient hec omnia super generacionem
istam Jerusalem Jerusalem
que occidis prophetas et la
pidas eos qui ad te missi
sunt Quociens volui congre
gare filios tuos quemadmodum
gallina congregat pullos
suos sub alas et noluisti
Ecce relinquetur vobis domus
vestra deserta Dico autem vobis
non me videbitis amodo donec
dicatis Benedictus qui venit
in nomine domini Postilla

Dicebat Ihesus turbis
iudeorum Mt 23 Luc
xi Circa initium istius
ewangelii Describit sanctus
Mt in eo capitulo Ut xpus
maledixit scribis et phariseis
d. Ve vobis scribe et pharisei
et ypocrite qui clauditis reg
num celorum ante homines vos
enim non intratis Nec introeun
tes sinitis intrare Ve vobis
scribe et pharisei et ypocrite
qui decimatis mentam et ane
tum et ciminum et reliquistis
que graviora sunt legis
iudicium misericordiam et fidem Hec oportuit
facere et illa non omittere
Duces ceci excolantes
culicem camelum autem glucien
tes Ve vobis scribe pharisei
et ypocrite quia similes estis
sepulchris dealbatis que a foris
apparent hominibus speciosa intus
vero sunt plena ossibus mor
tuorum et omni spurcitia Sic
et vos a foris quidem paretis
hominibus iusti intus autem estis
pleni ypocrisi et iniquitate
Tunc post sequitur ewangelium
hodiernum Dicebat Ihesus turbis
iudeorum et phariseis sacerdotum
Ecce ego mitto ad vos gl.
instruendos et revocandos
ad me prophetas et sapientes
et scribas etc. Nam in
discipulis xpi multi fuerunt
spiritum propheticum sic iohannes evangelista
ut patet in apocalipsi Ali
qui eciam fuerunt scribe sic
quatuor ewangeliste qui scripse
runt dicta et facta xpi Et
eciam apostoli qui scripserunt
epistolas ad instructionem populi xpiani
fuerunt eciam sapientes
scientia de divinis et celestibus
illuminati ideo Et ex eis occi
detis Ut Jacobus frater
Johannis ab eis est occisus Actuum
xii Et sanctum stephanum la
pidastis Actuum vii Et multi
alii Et crucifigetis petrum
et andream fratrem eius Et
philippum apostolum et multos
alios Et ex eis flagellabitis
in synagogis vestris Hoc patet
in actibus apostolorum Ubi dicitur
quod omnes apostoli fuerunt sic
flagellati a iudeis Et pro
hibiti ne predicarent in nomine

thu Et petrus Act dicens
oportz deo plus obedire qz
hominibus Et p[er] signum decuitat
te maiuitate In signu[m] cuius
xpus dixit discipulis suis
Si me p[er]secuti sunt et vos
p[er]sequentur no[n] est seruus a[l]t[er]
d[omi]no suo Item xpus dixit d[iscipulis]
suis Mt. 10. Cum vos p[er]secu
ti fuerint in vna ciuitate fu
gite in aliam Et veniat s[upe]r
vos .i. sup[er] generacionem istam
Omnis sanguis iustus .i.
vltio p[ro] effusione sang
uinis iustorum Qui effu
sus est sup[er] terram a sangui
ne iusti Abel Quem frater suus
cayn occidit Ideo quia deus
respexit ad abel et ad mu
nera eius Et ad chaym ad
munera eius no[n] respexit
Vsqz ad sanguinem zacharie
filii barachie q[ue]m occidistis
propterea quia arguebat ex
iussu et inspiracione dei regem
isr[ae]l cu[m] populo suo Vt habetur
2o. paralip. 24. Sp[iritu]s d[omi]ni
induit zachariam filiu[m]
ioiade sacerdotis Et stetit
in conspectu populi dixit Quare
vos transgredimini preceptum
d[omi]ni et congregati aduersus
eum Miserunt lapides
iuxta preceptum regis
Et ipsum occiderunt int[er] templu[m]
et altare sc[ilicet] holocaustorum
q[uo]d erat extra templum
i. in atrio templi Notan
dum est circa Nam abel
fuit simplex homo pastor
ouium et vltimus zacharias
fuit leuita et legis peritus

Per hos em[m] duos intelligu[n]
tur omnes iusti ab eis occisi Et
est sensus Vt veniat sup[er]
vos omnis sanguis iustus
qui effusus est a sanguine
abel iusti vsqz ad sanguinem
barachie .i. a sanguine iusti
minimi vsqz ad sanguinem
maximi iusti Nume. 16 .i. fi
deliter dico vobis veniat
hec omnia sup[er] generacionem ista[m]
.i. sup[er] populum iudaicum Na[m]
p[ro] criminibus istis punitus est
multis diuersis penis Iherusalem
Ierusalem Hec ponitur gemines
p[ro]tentio Vna scilicet dicat
hoc fuit q[uo]d populus in ea
habitans fuit Que occi
dis p[ro]phetas .i. p[ro]secuta
occidere Et lapidas eos
qui ad te missi sunt .i. ad
inscrutacionem tua[m] sic patet
in antiquis p[ro]phetis Quociens
volui congregare .i. sub cultu
vnius dei p[er] fidem et carita
tem filios tuos .i. iudeos
quemadmodum congregat gallina
pullos suos sub alas Ponit
hic exemplum xpus de gallina
Ad ostendendum affectum
suum ad populum suum Inter
alias aues gallina videtur
magis affecta ad conseruacionem
et nutricionem pullorum Nam
suis Hec auis tam magnum
affectum habet ad pullos ut eorum
infirmitate affecta infir
metur Et eos alis suis
protegens contra miluum pugnat
Et noluisti .i. Quia

pphetas ad eos missos q
tempserunt Et p9a sanc
ti Johannis waptiste Et
ultimo dum venit ihm x
cu discipulis suis contemp
serunt ipo quod subditur ibi
pena Ecce relinquitur vobis
domus vra Hoc templum et
ciuitas deserta scz ipo de
structionem ciuitatis et templi
que facta est p Tytu et
vespasianu in vindictam
mortis xpi et suoru pphetarum
et etiam apostolorum Dico eni
vobis no me videbitis amo
Ly idest a tpe passionis
xpi que de proximo immine
bat futura erat xps dicit
ysta ua Donec dicatis
Benedictus qui venit i
noie dni Ly Hoc erit qn
xpus veniet ad iudicium Et
eum iudic qui in fine mundi
reddituri sunt in xpm qn
cognoscunt se ab antexpo
deceptos Tunc ipos lau
dabunt et confitebuntur xpm

In festo Sancti Johannis
apostoli et ewangeliste ewang
Johannis 21°

Jllo tempore Dixit Jhs
petro sequere me Con
uersus petrus vidit illu dis
cipulum que diligebat ihs
sequentem Qui et re
cubuit in cena sup pectus
dni eius Dixit Dne qs
est qui tradet te
Hunc ergo cum vidisset petrus
dicit ihu Dne hic aut qd

Dixit ei ihus Sic eum vo
lo manere donec veniam
quid ad te Tu me seque
Exiuit ergo sermo iste int
fratres quia discipulus ille
no moritur Et no dixit ihus
Non moritur Sz sic uolo
eum manere donec ueniam
quid ad te Hic est discipulus
ille qui testimonium phibet de hijs
Et fecit scripsit hec Et sci
mus quia verum est testimonium eius

Dixit ihus petro sequere me Johis **Postilla illius ewangelij**
21 Sancte matris illius ewangelij
Scribit sanctus Jo. in eo m°
Q xpus post resurrectionem
suam dixit petro Amen
amen dico tibi Cum esses iu
nior tu cingebas te et ambu
labas ubi uolebas Cum aut
senuer extendes manus tuas
et alius te cinget et ducet q°
tu no vis Hoc aut dixit sig
nificans qua morte clarifica
turus esset dm Et cum dixisset
dicit ei sequere me ihus scz
ad passionem crucis voluntarie
qui diceret Non timeas mori
p me quia ego prius p te
mortuus sum Conuersus petrus
vidit discipulum illu que di
ligebat ihus sequentem Ly
Qui in cena recubuit p9 xpm sic
et petrus Qui et recubuit
in cena p sup pectus eius
et dixit Suadente petro
silentio interrogauit Dne
quis est qui tradet te Hunc
cum vidisset petrus dixit hec
Dne hic aut qd Diligebat
aut petrus iohanne spali
dilectione Et cum intellexisset

exui(u)s xpi qn dixit ei Sic
quere me · scz eodem gne
mortis · Ut esset p xpo cruci
figendus · Declaratur & q
rit de fine iohannis · Di
cens hic aut quid · l sustine
bit pte · Augus occidetur aut q
crucifigetur sic ego · ly · qi
diceret · Bonum esset q iste
adiunget michi pranis · Dicit
ei ihus · Sic uolo eu ma
nere · Tho · ad semu venire
Hoc est no p martiriu me
sequi tn quia in eo fuit
promptitudo animi ad tolle
randu martiriu qn fuit prec
tus in feruenti olei dolio
Jo illud p martirio ab eccia
tolitur · Unde ait qd dicit
beatus Augustinus · Non est impar
initu pacie in Johe qui
passus non est · Et in pe
tro qui passione sustinuit
Donec veniam · ly · Assumes
aiaz eius a corpore absqz an
gustia & dolore · Unde
iohannes dolorem mortis
no sensit ex speciali priuile
gio insignem integritatis
virginalis · Hic est discipu
lus ille · ly · scz Johannes q
testimoniu phibet de hijs
scz qui vidit & audiuit / et
scripsit et hec · ly · Quod
eni antiquoru fuit q illi
scribebat hystoriam qui
vidissent · Et io dicitur hysto
ria ab historein qd e videre
& io Jo q vidit & audiuit
scz uita & facta xpi conuenie
tissime potuit scribere · Et
scimus quia verum / testio est
eius · Ideo cui vtiqz credendu est

Textus ewangelii · In festo ewan-
Angelus gelium inno
Domini apparuit centum etc
in sompnis Joseph dicens
Surge accipe puerum
& matrem eius & fuge in
Egyptum & esto ibi vsqz
dum dicam tibi · futuru
enim est ut herodes querat
puerum ad perdendu eum
Qui consurgens accepit pue
rum & matrem eius nocte
& secessit in egyptum · Et
erat ibi usqz ad obitum he
rodis · Ut adimpleretur qd
dictum est a dno per pphe
tam dicentem · Ex egypto
vocaui filiu meu · Tunc he
rodes videns qm illusus esset
ipse a magis · iratus est
valde · Et mittens occidit
omes pueros qui erant
in bethleem & in oibz fini
bus eius a bymatu & infra
scdm tempus qd exquisierat
a magis · Tunc adimpletu est
q dictum est p Jeremiam
prophetam dicente · Vox in ra
ma audita est · Ploratus &
vlulatus multus · Rachel
plorans filios suos & no
luit consolari quia non sunt
Postilla presentis ewang
Ecce Angelus Dni appa
ruit in sompnis Jo
seph · dicit & Ante initiu illi
Ewangelij scribit scs
ch in eodem capitulo · Di
cessis magi accepto respon
so in sompnis ne redirent
ad herodem p aliam viam

reuersi sunt in regionem
suam. Qui cum recessissent. Ec-
ce angelus domini apparuit Jo-
seph in sompnis dicens
Surge et accipe puerum
et matrem eius et fuge in e-
gyptum et esto ibi vsque dum
dicam tibi. Futurum est enim
vt herodes querat puerum
ad perdendum eum. glosa. Deus
prouidens persecucionem hero-
dis futuram per angelum
ammonuit Joseph vt pue-
rum in egyptum portaret
Secundum intellectum. Notandum
Et herodes credidit se a
iste magos esse delusos ex ap-
paricione stelle fantasti-
ce et ideo tunc non curauit de
pueri inquisicione. Sed postquam
oblato puero in templo in
die purificacionis. Et a Symeo-
ne iusto predicato et manifesta-
to. Et eciam ab anna prophetissa
coram toto populo. Luce 2. Tunc
fama pueri nati crescente
voluit herodes ipsum ~~per~~
~~quere~~ perdere. Sed interim
christus portatus est per Joseph
in egyptum. Vnde sequitur
Qui consurgens accepit pue-
rum et matrem eius nocte
glosa. propter timorem herodis
Vt nec eciam fieret magis
occultum. Et secessit in egyp-
tum et erat ibi vsque ad obi-
tum herodis scilicet per septem
annos vt adimpleretur
quod dictum est a domino per
prophetam. Osee. xi. dicente

Ex egypto vocaui filium meum
Tunc herodes videns se illu-
sum a magis. glosa. Quia
non redierunt ad ipsum. Iratus
est valde. glosa. Timens regnum
suum perdere. Et mittens occi-
dit. id est occidere iussit omnes pu-
eros qui erant in bethleem
et in omnibus finibus eius. glosa.
vt christus non effugeret. A bi-
matu et infra. glosa. id est a bien-
nio et infra scilicet omnes pueros
masculini sexus qui habebant
duos annos vel minus. Notan-
dum quod occisio puerorum
facta post annum et xiii dies
a natiuitate christi. Quia hero-
des fuit impeditus ab execucione
facti. Quia fuit citatus ad
curiam romanam ad peticionem
filiorum suorum ipsum accusancium
Postquam autem fuit reuersus et
in regno confirmatus. tunc ad-
impleuit necem puerorum quam
prius ceperat. Tunc adim-
pletum est quod dictum est
per Jeremiam prophetam. 31 capitulo
Vox in rama. glosa. id est in excelso
audita est ploratus. glosa. quantum
ad fletum puerorum. Et vlulatus
quantum ad fletum matrum par-
vuli enim tunc patiebantur scilicet
propriam. Sed matres duplicem scilicet
propriam et aliorum. Rachel plo-
rans filios suos. glosa. Per
Rachel intelligitur bethleem
Quia Rachel sepulta fuit
iuxta bethleem. Genesis 35. Et
ideo racione sepulture dicta est
mater ipsius bethleem et ha-
bitancium in ea. Et noluit
consolari quia non sunt. glosa. submittitur
viuentes

In illo tempore Dixit symon petrus ad ihesum Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Ihesus autem dixit illis. Amen dico vobis. Quod vos qui reliquistis omnia et secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Et omnis qui reliquerit domum vel fratres vel sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum. Centuplum accipiet et vitam eternam possidebit.

In conversione sancti pauli ewangelium

Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Mathei xix.

Postilla illius ewangelii

Ante initium illius ewangelii scribit sanctus matheus in eodem capitulo. Quod christus dixit discipulis suis Amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum celorum. Auditis autem hiis discipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit salvus esse. Aspiciens autem ihesus dixit illis. Apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia. Glossa. Quomodo autem reliquit omnia qui non omnia immo valde pauca habuit. Videtur dicendum quod omnia reliquit qui nichil sibi retinuit. Omnia reliquit qui voluntatem habendi dimisit qui est capax omnium volitorum. Nemo enim omnia habere potest velle autem potest. Et secuti sumus te quid ergo erit nobis. Lyra. In primo retribucionem pro tali voluntaria paupertate christus reddit. Amen dico vobis quod vos qui reliquistis omnia et secuti estis me in regeneratione id est in mundicia tempore resurrectionis mortuorum. Cum sederit filius hominis. Lyra. Natura sicut infra habitus iudicatus est coram pilato. Ita in forma humana iudicabit sicut dicitur. Actuum primo. Sic ihesus qui assumptus est a vobis in celum sic veniet scilicet ad iudicium. In sede maiestatis sue. Lyra. In primo enim adventu sedebit in sede humilitatis sed in secundo adventu sedebit in sede maiestatis per manifestam potenciam. Sedebitis et vos super sedes iudicantes duodecim tribus israel. Advertendum secundum lyram. Quod iudicare accipitur tripliciter. Uno modo principaliter sicut iudex qui profert sentenciam. Et hoc modo solus christus iudicabit. Alio modo presidere in loco eminenti iuxta iudicem sicut

assessores iudicas Et hoc
modo apostoli et alii perfecti cum christo
iudicabunt Secundo modo accipi-
tur large scilicet firmare iudicia ~~[illegible]~~
approbare Et
hoc modo omnes electi iudi-
cabunt Quia sententiam iudicis
approbabunt Et omnis qui reliquerit
domum suam scilicet propriam vel fra-
tres vel sorores quantum ad propin-
quos nobis pares Aut pa-
trem aut matrem quantum ad
superiores et filios quantum ad
inferiores Aut agros quantum
id est substantiam terrena Propter nomen
meum invocandum predican-
dum defendendum Unde
Actuum 20 Dixit apostolus pau-
lus Ego non solum alligari
sed mori paratus sum in iherusalem
propter nomen domini ihesu christi Centuplum
accipiet etc. Quia bona
temporalia propter christum dimiserit
bona gratie recipiet hic in
presenti que excedunt bona
temporalia sicut centenarius numerus
excedit unitatem Et vitam
eternam possidebit scilicet in futuro

In festo purificacionis ewangelium

In illo tem-
pore Postquam
impleti sunt
dies purgacionis marie
secundum legem moysi Tulerunt
ihesum in ierusalem ut sisterent
eum domino sicut scriptum
est in lege domini Quia
omne masculinum adaperiens
vulvam sanctum domino vocabitur
Et ut darent hostiam secundum
quod dictum est in lege domini
Par turturum aut duos pullos
columbarum Et ecce homo
erat in ierusalem cui nomen Symeon

Et iste homo iustus et timoratus
expectans consolacionem israhel et
spiritus sanctus erat in eo Et
responsum acceperat a spiritu
sancto Non visurum se mor-
tem nisi prius videret christum
domini Et venit in spiritu in tem-
plum Et cum inducerent pue-
rum ihesum parentes eius ut
facerent secundum consuetudinem le-
gis pro eo Et ipse accepit eum
in ulnas suas et benedixit deum
Et dixit Nunc dimittis servum
tuum domine secundum verbum tuum in pace
Quia viderunt oculi mei sa-
lutare tuum Quod parasti an-
te faciem omnium populorum Lumen
ad revelacionem gentium et glo-
riam plebis tue israhel etc.

Postilla presentis ewangelii

Postquam
impleti
sunt dies
purgacionis marie luce 2
Ante initium presentis ewangelii
scribit sanctus lucas illud
ewangelium quod lectum est
in die circumcisionis Postquam
consummati sunt dies octo ut
circumcideretur puer voca-
tum est nomen eius ihesus quod
vocatum est ab angelo prius-
quam in utero conciperetur Et
statim sequitur ewangelium
hodiernum Postquam impleti
sunt dies purgacionis marie
secundum legem moysi Secundum
quod lex purificacionis erat
ut mulier que suscepto se-
mine peperisset masculum im-
munda esset septem diebus
separata a consorcio hominum Et
die octo circumcideretur
infantulus Et post dictos

septem dies maneret mu-
lier triginta tribus diebus
in purgatione sanguinis
sui. Abstinens non a consor-
tio hominis sed ab ingressu
templi. Et sic quadrage-
simo die offerebatur in-
fans in templo et mune-
ra pro eo. Si autem feminam
peperisset immunda esset
quatuordecim diebus et in
octagesimo die purificabatur
sine oblatione eius. Tulerunt
illum ihesum quadragesima
die a nativitate in ierusalem scilicet
in templum. Parentes eius
scilicet maria mater et joseph
pater eius putativus ut
sisterent eum id est offerrent
vel consecrarent. Ut dicit
glossa interlinearis domino. Quia omne
masculinum adaperiens
vulvam sanctum domino vo-
cabitur. Lyra idest primo
nascens unus erat primo-
genitus. Et ut darent hostiam
sicut scriptum est in lege
domini scilicet levitici duodecimo
capitulo. Par turturum aut
duos pullos columbarum.
Hec ista erat oblatio pau-
perum qui non poterant ha-
bere agnum qui erat oblatio
divitum. Verumtamen ipsa
beata virgo obtulit precio-
siorem agnum scilicet illum
qui tollit peccata mundi. Di-
cendum circa hoc secundum Lyra
quod beata virgo non tenebatur
ad ista que dicta sunt de
purgatione. Quia Levitici

xii scribitur. Mulier si suscep-
to semine peperit masculum
immunda erit septem diebus
etc. Et ideo lex illa ligat
tantum mulieres de virili semine
concipientes. Sed non habuit
locum in beata virgine. Verum-
tamen eius filius circumcidi
voluit et alia legalia serva-
re ex sua humilitate quamvis
non teneretur. Sic beata virgo
que fuit humillima voluit ob-
servare. Et ecce homo
erat in ierusalem qui est civitas
sancta. cui nomen symeon
Lyra Hebreo patre eius fama
Quia inter sacerdotes erat
famosus et iustus in se quo
ad deum. Expectans redemptionem
israel. quia desiderio boni
promissi et spiritus sanctus erat
in eo. Lyra quantum ad gratie ple-
nitudinem. Quia habuit spe-
ciales illuminationes et consola-
tiones divinas. Et responsum acce-
perat a spiritu sancto. Lyra in oratio-
nibus devotis ad deum pre-
visum se mortem corporis
scilicet experientiam mortis an-
tequam videret primo
xpm dni i. verum messiam
in lege promissum. Et ve-
nit in spiritu in templum. Lyra
i. per revelationem spi-
ritus sancti. ut videret
christum sicut erat ei pro-
missum. Et cum induce-
rent puerum ihesum
parentes eius Lyra ad fa-
ciendum ea que predicta sunt
secundum legem. Et ipse accepit
eum in ulnas suas. Lyra.

Cum maximo cordis gaudio
Et benedixit deum gratias age
do de tanto beneficio Et dixit
Nunc dimittis servum tuum do
mine secundum verbum tuum in pace ly
i decetero dimittes me de
hac vita transire i in cordis
quiete Quia viderunt ocu
li mei salutare tuum Hoc
i xpm salvatorem Ly le
tant eum descendere voluit
ad lymbum patrum ex quo scie
bat salvatorem natum Quod
parasti ante faciem omnium po
pulorum ly i coram omnibus
populis quibus misterium incar
nacionis et redempcionis predicatum
est per apostolos secundum quod dicitur
in ps. 18. In omnem terram
exivit sonus eorum etc. Lu
men ad revelacionem gencium
ly Qui prius errore te
nebantur Et gloriam plebis
tue israhel ly Magna est
enim gloria iudeis ad xpi fi
dem conversis quia xpus secundum
carnem natus est de ipsis

In kathedra sancti petri apostoli

In illo tempore venit
ihesus in partes cesa
ree philippi et hoc ewan
gelium cum sua postilla que
re infra in festo apostolorum
petri et pauli etc. In festo sancti
mathie apostoli evangelium

In illo tempore
Respondens ihesus dixit
Confiteor tibi pa
ter domine celi et terre Quia abscon
disti hec a sapientibus et
prudentibus et revelasti ea
parvulis Ita pater Quoniam sic

fuit placitum ante te Omnia
michi tradita sunt a patre
meo Et nemo novit filium
nisi pater Neque patrem quis
novit nisi filius Et cui vo
luerit filius revelare Veni
te ad me omnes qui labora
tis et onerati estis et ego re
ficiam vos Tollite iugum
meum super vos Et discite a
me quia mitis sum et humi
lis corde Et invenietis re
quiem animabus vestris Iugum
enim meum suave est et onus
meum leve postilla ut supra

Confiteor tibi pa
ter domine celi etc. In
inicium illius ewan
gelii scribit sanctus matheus
in eodem capitulo Quod xi
dixit phariseis et iudeis Venit
enim iohannes neque manducans
neque bibens et dicitis de
monium habet Venit filius
hominis manducans et bibens
Et dicitis Ecce homo vorax
et potator vini publicanorum
et peccatorum amicus Tunc post
hec verba sequitur ewangelium
hodiernum Confiteor tibi
pater ly i ad gloriam tuam
declaro Quia abscondisti
hec ly i misteria fidei a
sapientibus et prudentibus
scilicet scribis et phariseis in sua
sapiencia confidentibus et
isti sunt sapientes in ocu
lis suis tantum sed non simpliciter
Et revelasti ea parvulis ly
i humilibus Et ex hoc pater
quod ex parte credencium fuit

corum humilitas que adversa
sapiam disponit Ut dicitur
proverbiorum xi Ubi voluntas
ibi et sapientia Ex parte autem
non credencium fuit eorum super
bia que excecavit intellectum
Ita pater quoniam sic fuit
placitum ante te. Hoc est
abscondisti ab illis et reve
lasti istis Omnia michi tra
dita sunt gloria dominium super
omnia Et nemo novit
filium nisi pater gloria eterne
plene et perfecte Hoc dicit
propter homines qui cognos
cunt per fidem Neque patrem
quis novit nisi filius. Glosa
Cristus est mediator dei
et hominum ideo noticia divinorum
ad nos derivatur per ipsum
Et ideo subditur Et cui vo
luerit filius revelare. Glosa.
Et quia dei filius est me
diator dei et hominum ideo secu
re possumus accedere ad ipsum
Unde dicit Venite ad me
omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam vos
Glosa. in presenti per graciam et in fu
turo per gloriam Tollite iu
gum meum super vos. Glosa. id est
legem evangelicam Et
discite a me quia mitis
sum. Glosa. nullum ledendo
Et humilis corde neminem
contempnendo Et invenie
tis requiem animabus vestris
scilicet in presenti et in futuro Un
de Augustinus in libro confessionum
Inquietum est cor meum do
nec requiescat in te Nunc
quidem quies hic inchoa

tur in patria perficietur. Apoc. xiv
Amodo iam dicit spiritus ut
requiescant a laboribus
suis Iugum enim meum suave
est et onus meum leve Glo-
sa ex dilectione. Prima Jo. v. Man-
data eius gravia non sunt
Quod exponens Augustinus
dicit scilicet amanti Unde
Urbanus Quid iugo Christi
suavius quam omne bonum scilicet
abstinere a malo bonum
velle omnes amare eterna
sequi penalibus non capi
tollere aliis facere quod non
vis pati **In festo annunciacionis
Marie evangelium**

In illo tempore Missus
est angelus gabriel
a deo in civitatem
galilee cui nomen nazareth
ad virginem desponsatam
viro cui nomen erat ioseph de
domo david Et nomen virginis
maria Et ingressus angelus
ad eam dixit Ave gratia
plena dominus tecum Benedicta
tu in mulieribus Que cum
audisset turbata est in ser
mone eius Et cogitabat
qualis esset ista salutacio
Et ait angelus ei Ne timeas
maria invenisti graciam
apud deum Ecce concipies
in utero et paries filium Et
vocabis nomen eius ihesum
Hic erit magnus et filius
altissimi vocabitur Et dabit
illi dominus deus sedem ~~patris~~
david patris eius Et reg
nabit in domo iacob in e

terum et regni eius non
erit finis Dixit autem ma
ria ad angelum Quomodo
fiet istud quoniam virum non cog
nosco Et respondens angelus
dixit ei Spiritus sanctus super
veniet in te et virtus altissimi
obumbrabit tibi Ideoque et
quod nascetur ex te sanctum
vocabitur filius dei Et ec
ce elyzabeth cognata tua
et ipsa concepit filium in senec
tute sua Et hic mensis sex
tus est illi que vocatur ste
rilis Quia non erit impossibile
omne verbum apud deum Dixit
autem maria Ecce ancilla domini
fiat michi secundum verbum tuum etc

Postilla predicti ewangelii

Missus est angelus
gabriel Luce primo
Ante initium illius ewan
gelii scribit sanctus lucas
in eodem capitulo Quod angelus
gabriel apparuit zacharie
in templo dicens Ne time
as zacharia quoniam exaudita est
deprecatio tua Et uxor tua eli
sabeth pariet tibi filium et vo
cabis nomen eius Johannem
Et erit magnus coram domino
vinum et siceram non bibet
Et spiritu sancto replebitur
adhuc ex utero matris sue
Et post hec concepit elisabeth
uxor ipsius et occultabat se
mensibus quinque dicens quia
michi sic fecit dominus in diebus
quibus respexit auferre ob
probrium meum inter homines
In mense autem sexto scilicet a
conceptu precursoris christi
est angelus · hoc · i · nuncius

legatus gabriel Beda Ga
briel fortitudo dicitur quia
illum nunciabat qui debellare
dyabolum veniebat in ciuita
tem galilee · hoc · in ciuitate
capi voluit quia omnes ho
mines ad unitatem superne
ciuitatis vocare venit et in
habitare fecit Cui nomen naza
reth Ut adimpleretur illud
propheticum · Mt · 2 · Quoniam naza
reus vocabitur Ad virginem
desponsatam viro · Lc · Hoc
diuina ordinatione factum est ut
desponsaretur antequam impregnaretur
Primo ex parte pueri
ne ab infidelibus tamquam illegit
time natus abiceretur Un
de dicit Ambrosius super lucam
Quid herodi quid iudeis
posset ascribi si natum ex a
dulterio viderentur persequi
Item ut puer natus a joseph
nutriretur Unde dicitur pater
eius quia nutricius eius
fuit Secundo ex parte matris
ut secundum Ambrosium prehoc ab
infamia liberaretur Item
secundum Jeronimum Ut virginem a jo
seph exhiberetur ministerium
Cui nomen Joseph de domo da
uid ostendens quod ipsius descendit
de femine dauid sic fuerat
per prophetas predictum Itaque ma
ria et joseph cui desponsata
fuit erant de eadem tribu
scilicet ipsius dauid Jungebantur
enim ut frequenter mulieres
viris de tribu sua Et
nomen virginis maria · Lc · Et
autem hic ponuntur tot nomina
propria scilicet angeli missi virginis

adq̄m missus fuit sponsi sui
et eoa hoc fuit ad ostendend
certitudinem hystorie Et ingres
sus angelus ad eam · hor · Ex hoc
patet q no erat foris in publi
co Vnde Richardus supmis
sus est dicit Et ingressus
in secreto cubiculo vbi clausis
sup se hostio orabat patrem
in abscondito Si em conceptio
pueri sui fuit denunciata pri
occupato in sacro officio vt
habetur luc̄ pmo · Multo p
babilius est q conceptio salua
toris denunciata fuit virgini
in deuocione et oracione actualiter
existenti Ymo aliqui doctores
volunt qd bta virgo illud
dictum propheticum actu legit qd
habetur ysaye · 7º · Ecce vir
go concipiet et pariet filium
qn angelus ad eam intrauit
dicens Aue gra plena qd
exponit Ieronimus in sermone de
assumpcione Et bn plena qr
ceteris p partes prestatur
gra Maria vero tota se sil
infudit plenitudo gracie
Item ista gra no solum im
pleuit eius mentem s et
ventre inquantum singulari
gra dei factum est ut conci
peret saluatorem Vnde Ieron
· vt · no tm presencia potentia
et pnciam qualiter est in o
bus rebus Nec solum per
graciam eo mo quo e in sanc
tis hominibus s eciam p carnis
assumpcionem Quia corpus dei
tati unitum fuit formatum
de bte virginis purissimis
sanguinibus Et inter virginis
uiscera latuit nouem men

sibus Benedicta tu in muli
eribus · ly · i · pmbus mulierib⁹
Nam et mulieres benedictione
mite sicut et viri in filio dei
Fuit em aliqui mulieres
bndicte Quia virgines s
no fecunde 4 Aliqui fecunde
s no virgines Sz hec sil
virgo et fecunda Que cu
audisset turbata est · ly · Bta
virgo solita erat videre a
gelos ergo de apparicione a
geli no fuit admirata uel
turbata s de salutacione insoli
ta Quia nichil mirabilius
est vere humili qm sua exaltacio
Et ergo bta virgo esset humilima
audiens salutacionem tante ex
cellencie turbata fuit non tur
bacione incredulitatis sicut Zacha
rias pater Iohannis bapte
vt dicitur luc̄ pmo · Sz tur
bata fuit turbacione admira
cionis Vnde sequitur turbata
e in sermone eius sz angeli
no aut in visione Et cogita
bat qualis esset ista salutacio
ly · qr em turbata fuit vir
ginalem verecundiam ondit
Qd aut cogitauit de saluta
cione declarat prudenciam
marie Et ergo angelus eam co
solatur dicens Ne timeas
maria · ly · de salutacione inso
lita Inuenisti em graciam apd
deum Non solum pter s pro
to humano gnis Ecce concipies
in utero · ly · de salutacione in
solita Hec conceptio facta est
p virtutem spus sancti in
utero virginis corpus filii for
mantis Et paries filium · ly ·

Virgo pmanens in partu sic
et in conceptu. Et vocabis nomen
eius ihm. ly. non dic imponens
quia hoc non fuit impositum a
deo patre. Vel quod fuerat
predictum a deo patre. Ut habetur
ysaye. 62. Vocabitur tibi nomen
novum quod os dni nominavit. Sed
illud non fuit divulgatum per an
gelum ipsi marie et joseph
Ihesus interpretatur salvator
Unde de hoc. mt. primo. Vocabis
nomen eius ihm ipse enim salvum
faciet populum suum a peccatis eorum
Hic erit magnus. Quia mag
nus dns. Unde in ps. 47. Mag
nus dnus et laudabilis nimis
et magnitudinis eius non est fi
nis. Et filius altissimi vocabitur
ly. i. filius dei qui solus est
altissimus homo enim altus est
inter creaturas corporales sed
angelus altior Deus aut so
lus altissimus unde in ps. 82.
Tu solus altissimus in omni terra
Et dabit illi dominus deus
sedem david patris eius et
regnabit in domo iacob. glo.
i. in omnibus electis quorum
universitas intelligitur per domum
iacob. i. familia iacob que
tota recepta est in populum dei
merito quia et hic per gratiam
et in futuro per gloriam. Et regni
eius non erit finis. ly. Xpus
enim non solum inquantum deus
sed etiam inquantum homo
regnabit in eternum non solum
super homines sed etiam super ange
los. Dixit aut maria ad an
gelum. Quomodo fiet istud qm
virum non cognosco. lyra. adest

cognoscere non propono .i. illud
quod dicunt doctores catholici
Beata virgo antequam desponsa
retur ioseph habuit observa
tionem castitatis virginalis in
desiderio suo tamen vovit expresse
sed cum postea deo ordinante esset
desponsata ioseph qui erat in
simili proposito simul cum servavit
votum. Et respondens angelus
dixit ei. Spiritus ~~dni~~ superveniet | scus
in te. ly. i. non concipies modo
humano sed divino. Quia non vir
tute seminis virilis sed virtute
spiritus sancti. Et virtus altissimi
obumbrabit tibi. Quia in
beata virgine sub umbra car
nis latuit virtus deitatis
Ideoque et quod nascetur ex te
ctor .i. ex tua vera natura
sanctum quia de sancto non nascetur
nisi sanctum. Vocabitur filius
dei. ly. non adoptivus sicut alii
sed naturalis. Et ecce elisabeth
cognata tua et ipsa concepit filium
in senectute sua. Et hic mensis
est sextus illi que vocatur steri
lis. ly. Quia enim sterilitas
a tanto tempore iam erat nota
ideo sic vocabatur. Quia non
erit impossibile apud deum omne
verbum .i. factum quia dicere dei
est facere. Unde ps. Dixit
et facta sunt ipse mandavit et
creata sunt. Dixit aut maria
Ecce ancilla dni. Bern. Que
est hec tam sublimis humilitas
que cedere non novit honoribus
insolescere gloria nescit mater dei
eligitur et ancillam se nominat
fiat michi .i. verbum tuum. ly. Et

statim factum est quia v
tute dei concepi filium In festo
sancte marie ewangelium ewangelium
2 I Nillo tempore dixit
ihesus d. s. Ego sum
vitis vera et vos palmites
Johannis xv. Hoc ewangelium
quere Infra in communi sancto
rum de apostolis
1 I In festo sancti Georij martiris
Nillo tempore dixit
ihesus discipulis suis
Si quis vult post me
venire abneget semetipsum
Christus. Hoc ewangelium quere
infra in communi sanctorum de
apostolis In festo sanctorum apostolorum
3 I Philippi et iacobi ewangelium
Nillo tempore dixit
ihesus discipulis
suis Non turbetur
cor vestrum Creditis in deum et in
me credite In domo patris
mei mansiones multe sunt
Si quo minus dixissem vobis
Quia vado vobis parare lo
cum Et si abiero et
preparavero vobis locum iterum
venio et accipiam vos ad me
ipsum ut ubi sum ego et vos
sitis Et quo ego vado sci
tis et viam scitis Dicit ei
Thomas Domine nescimus quo
vadis Et quomodo possumus
viam scire Dicit ei ihesus
Ego sum via veritas et vita
Nemo venit ad patrem nisi
per me Si cognovissetis me
et patrem meum utique cogno
vissetis Et amodo cognoscetis
eum et vidistis eum Dicit ei Phi
lippus Domine ostende nobis
patrem et sufficit nobis Dicit
ei ihesus Tanto tempore
vobiscum sum et non cogno
vistis me Philippe qui videt
me videt et patrem Quomodo
tu dicis ostende nobis patrem
Non creditis quia ego in patre
et pater in me est Verba
que ego loquor vobis a
a me ipso non loquor Pater
autem in me manens ipse facit
opera non creditis quia ego in
patre et pater in me est Alioquin
propter opera ipsa credite Amen
amen dico vobis qui credit
in me opera que ego facio
et ipse faciet et maiora horum
faciet quia ego ad patrem vado
Et quodcumque pecieritis patrem
in nomine meo hoc faciam
R Postilla illius ewangelium
N On turbetur cor vestrum
Jo. xiiij. Sentenciam
illius ewangelij scribit sanctus
Johannes Ut petrus dixit
ad ihesum post cenam factam
Domine quo vadis Dixit
ihesus Quo ego vado non
potes me modo sequi sequeris
autem postea Dicit ei petrus Qua
re non possum te modo sequi
Animam meam pro te ponam
Respondit ihesus Animam tuam
pro me ponis Amen amen dico
tibi Non cantabit gallus
donec me ter neges Et ait
discipulis suis Non turbetur
cor vestrum Cum ihesus predixe
rat discipulis Jude proditorem
dicionem et petri negacionem

& suam passionem & morte
Quia omnia erant discipu
lis turbacionis materia Ideo
dicit Non turbetur cor vestrum
quasi ~~pusilla~~ pusillanimes
effecti propter illa iam dicta Per
Credite in deum & in me
credite. Ly. in quo ostendit
suam deitatem In domo
patris mei mansiones multe
sunt. Glosa. Domus patris
hic vocatur gloria celestis in
qua sunt multi gradus & diu
sa premia meritorum Quia
alia est claritas solis alia
lune alia stellarum Quia
unusquisque quanto plus
deum hic diligit tanto
clarius deum ibi videbit
Si quo minus hic dixissem
vobis. Ly. quasi diceret si
in celesti beatitudine esset aliquid
minus & defectuosum dicerem
vobis Quia vado parare
vobis locum. Glosa. Absolu
te precio paravit nobis lo
cum in passione sua & appe
ruit nobis ianuam regni
celestis Et si abiero & prepara
ro vobis locum Iterum venio
Glosa. hoc fit in morte cuius
libet electi & ultimo ad iu
dicium extremum Et accipiam
vos ad me ipsum Glosa. i. intro
ducam in locum patris & in
mansiones celestes Ut
ubi ego sum. Glosa. qui sum
caput vestrum Et vos sitis qui
estis membra mea. i. unam
meam gloriam habeatis Et
quo ego vado scitis scilicet ad

ad patrem et viam scitis
Ly. via per quam ivit Christus
sunt passio & mors ipsius
Dicit ei Thomas Domine nescimus
quo vadis Et quomodo possumus
viam scire Dicit ei Ihesus
Ego sum via. Ly. in quantum
homo quia omnia que gessit
in humanitate sunt via perdu
cens nos ad gloriam Veritas
& vita in quantum deus Quia
veritas illuminat intellectum et
vita quietat & saciat deside
rium Vel sic aliter. Glosa. Ego sum
via ducens veritas lucens vita
pascens Vel sic Ego sum via
non errans Veritas non fallens
vita indeficiens. Ambrosius
Ingrediamur hanc viam tene
amus veritatem sequamur vitam
Nemo venit ad patrem nisi
per me. Ly. in me credendo Et
me opere imitando Si cogno
vissetis me. Ly. perfecte quan
tum ad deitatem & patrem
meum utique cognovissetis.
Quia pater & filius sunt
unum in deitate & amodo cognosce
tis eum. Ly. Quia post resurrectionem
suam aperuit illis sensum
ut intelligerent scripturas
ut habetur Luce xx. Et extunc
discipuli Christi habuerunt ple
niorem cognitionem de misterio
trinitatis Et vidistis eum. Glosa.
Quia videndo Christum vide
runt suppositum filii in quo est
natura divina que est idem
cum patre & sic in filio quo
modo patrem viderant Dicit
ei philippus Domine ostende nobis

patrem & sufficit nobis . ly .
quasi diceret Domine credo
verbis tuis sed patrem videre
desidero Credidit enim philippus
quod pater posset videri ocu
lis corporalibus sicut & filius
Dicit ei Ihesus . ly . Ostendendo
quod pater non videtur oculis
corporalibus in hac mortali
vita Ideo sequitur Tan
to tempore vobiscum sum &
non cognovistis me . ly . quasi
dicat Magna ruditas est
quod ~~ ~~ tam diu doctrina mea
audistis & adhuc ita parum
me agnoscitis Secundum deitatem
Philippe qui videt me . ly .
secundum deitatem videt & patrem
meum Sic enim pater non vi
detur nisi in beatitudine Sic nec
filius in sua deitate Talis
illa visio est merces sanc
torum Quomodo tu dicis Osten
de nobis patrem . ly . Quia
oculis corporalibus non est vi
sibilis Non credis quia ego
~~quia ego~~ in patre & pater
in me est . ly . quasi diceret
Istud debes credere & suffi
tibi ad salutem Verba que ego
loquor a meipso non loquor
id est absolute tantum sed a deitate
Pater autem in me manens ipse
facit opera . ly . Filius enim & pater
sunt unum in virtute operativa
ex qua fiebant opera miracu
losa Non creditis quia ego
in patre & pater in me est
. Ihesus . per ydemptitatem essencie
Et in distinctem personaliter
Alioquin propter ipsa opera credite
ly quasi dicat Si vis non

inducunt vos ad credendum
opera miraculorum ne virtutis
transcendencia debet vos ad
hoc inducere Amen amen di
co vobis qui credit in me opera
que ego facio & ipse faciet Ihesus
id est filia mea (?) Quia sic ego
curavi infirmos & suscitavi
mortuos Sic & ipse suscitabit
zevos Et maiora horum faciet
ly . hoc patet Primo quia plures
conversi sunt ad fidem per predicacionem
apostolorum quam per predicacionem
Christi Quia per eos conversa est
multitudo gencium per predica
cionem ~~ ~~ autem Christi pauci iudeorum
Item apostoli predicabant in omnibus
linguis Ut habetur Actuum
Christus autem predicavit in una
sola lingua scilicet hebrea Non
in miraculis Quia apostoli
maiora miracula fecerunt
Magnum enim reputatum fuit quod
infirmi sanabantur ad tactum
fimbrie vestimentorum Christi
Ut habetur Matthei . 6 . Sed maius
fuit quod ad tactum umbre petri
sanabantur infirmi . Actuum . 5 .
Item Christus tres mortuos suscita
vit Sed andreas simul & semel
quadraginta viros submersos
suscitavit ut habetur in legenda
sua . Ideo Quia ad patrem vado
. Ihesus . ut assistam vultui dei
pro vobis Et si quid pecieritis
patrem in nomine meo . Ihesus . id est pertinens
ad salutem Nam nomen
eius est Ihesus qui salvator
interpretatur Hoc faciam . Ihesus
In quo ostendit quod ipse eandem
potenciam cum patre . ly hoc faciam
scilicet eadem virtute qua & pater
Inspecto eventu (?) ...

In illo tempore Erat homo
ex phariseis nycodemus nomine
Hoc ewangelium quere in
infesto sancte trinitatis In festo
sancti Iohannis an portam latinam
In illo tempore Dixit ihesus pe
tro Sequere me etc Hoc ew
angelium quere cum sua postilla
ante in festo iohannis ewangeliste
In festo sanctorum viti et modesti
In illo tempore Dixit ihesus
discipulis suis Cum audie
ritis prelia et sediciones Hoc
ewangelium cum sua postilla
quere infra in communi sanctorum
de martiribus In festo nativitatis
sancti Iohannis baptiste
ewangelium
In illo tempore
Elisabeth imple
tum est tempus pari
endi et peperit filium Et au
dierunt vicini et cognati eius
quia magnificauit dominus
misericordiam suam cum illa et congra
tulabantur ei Et factum est
in die octauo venerunt circum
cidere puerum Et vocabant
eum nomine patris sui zacha
riam Et respondens mater eius
Nequaquam sed vocabitur iohannes
Et dixerunt ad illam Quia
nemo est in cognacione tua qui
vocatur hoc nomine Innuebant
autem patri eius quem vellet
vocari eum Et postulans pu
gillarem scripsit dicens
Iohannes est nomen eius
Et mirati sunt vniuersi
Apertum est autem illico os eius
et lingwa eius et loquebatur
tur benedicens deum Et fac
tus est timor super omnes vi

cinos eorum Et super omnia
montana iudee diuulgabantur
omnia verba hec Et posue
runt omnes qui audierant
in corde suo dicentes
Quis putas puer iste
erit Et enim manus domini erat
cum illo Et zacharias pater
eius impletus est spiritu sancto
Et prophetauit dicens Be
nedictus dominus deus israel quia
visitauit et fecit redempcionem
plebis sue postilla illius evvnv

Elisabeth impletum
est tempus pariendi
Luce primo Sicut inicium presentis
ewangelii scribit sanctus
lucas in eodem capitulo Post
quam enim maria concepit ihesum christum
exurgens maria abiit in mon
tana et intrauit domum zacha
rie Et salutauit elisabeth
et mansit cum ea tribus mensibus
Nam in mense sexto a con
cepcione iohannis venerat
maria ad elisabeth et in men
se nono natus est iohannes
Unde hic dicitur Elysabeth
impletum est tempus pariendi scilicet
post nouem menses Et peperit filium
sicut per angelum fuerat predictum
Et audierunt vicini scilicet id est illi
qui erant ei cohabitantes et
cognati qui erant ex eius consan
guinitate et affinitate Quia
magnificauit dominus misericordiam suam
cum illa scilicet id est magnam misericordiam
fecit ei auferendo sterilitatis
obprobrium Et dando ei tan
tum et talem filium sicut annunciatum
mirabiliter et conceptum super naturam
Et congratulabantur ei hinc quod
dixerat angelus zacharie Multi

in natiuitate eius gaudebunt
Et factum est die octauo scilicet
a natiuitate precursoris. vene
runt circumcidere puerum sicut
precipitur. gen. xvii. Et quia in cir
cumcisione imponebatur tunc
nomen puero sicut modo imponitur
in baptismo. Ideo subditur Et
vocabant eum nomine patris
sui Zachariam. lyra. quia istud
fuit antiquitus satis consuetum ob
seruari et adhuc obseruatur
frequenter maxime in mag
nis personis. Ut filius primo
genitus uocatur nomine patris
Et respondens mater dixit
Nequaquam sed vocabitur Za
charias sed vocabitur iohannes
. ly. Hoc enim sibi fuit adeo
reuelatum. Quia maritus
non dixit cum factus esset mutus
antequam rediret ad eam de
templo Et dixerunt ad illam
Quia nemo est in cognatione tua
qui vocetur hoc nomine scilicet
iohannes. ly. Longinquitas hic
propinquitas generis vocatur
Nequaquam nullus sic fuerat vocatus
scilicet de cognatione elisabeth vel
// mariti viri eius Innuebant autem pa
tri eius quem vellet vocari eum
ly per signa visibilia. Ex quo
patet quod Zacharias non tan
tum fuit mutus sed etiam surdus
Si enim potuisset intelligere
verba quesiuissent ab eo per verba
et non per talia signa Et postu
lans pugillarem. glo. id est ta
bulam ad scribendum Et scrip
sit dicens Iohannes est nomen eius
Et mirati sunt vniuersi. glo. scilicet

de conuenientia inter patrem et
matrem quantum ad pueri nomi
nationem Apertum est autem illico os
eius. glo. non prius quia
nesciuit tarda /// mollissima spiritus
sancti gratia Ambrosius Soluit
fides linguam quam incredu
litas ligauerat Et factus
est timor magnus super omnes
vicinos eorum. ly. admiratio
magna vel timor dei qui tam
mirabiliter puniuerat Zachariam
et liberauerat Et super omnia
montana iudee diuulgabantur
omnia verba hec. ly. quia facta
insolita et mirabilia libenter
narrantur Et posuerunt omnes
qui audierant in corde suo.
Quia talia magis memorie
commendantur Dicentes Quid
putas puer iste erit quasi di
cerent valde magnus erit Et
enim manus domini erat cum illo
. ly. virtus dei operatiua mira
culorum in eius annunciatione concep
tione et natiuitate ostendebatur Et
quibus tamen concludebatur mag
magnitudo pueri futura
coram deo Sicut predictum est
ab angelo zacharie patri eius
Erit enim magnus coram domino
Et Zacharias pater eius
impletus est spiritu sancto et
prophetauit dicens Benedictus
dominus deus israel quia visita
uit. Hor. Dominus ihesus [illegible]
[illegible] in sua incarnatione
Et fecit redemptionem in sua
passione. Ps. Copiosa apud
eum redemptio plebis sue israel

In festo visitacionis marie
evangelium luce primo

In illo tempore Exur
gens maria abijt i
montana cu festinacione in
ciuitatem iuda Et intrauit
domu zacharie et salutauit
elizabeth Et factu est ut
audiuit salutacionem marie
elisabeth Exultauit in utero
ad infans in utero eius et
repleta est spiritu sancto eli
sabeth Et exclamauit
voce magna et dixit Ben
dicta tu inter mulieres
et benedictus fructus ventris
tui Et unde hoc michi
ut veniat mater domini ad
me Ecce enim ut facta est
vox salutacionis tue in auri
bus meis Exultauit in gau
dio infans in utero meo
Et beata que credidisti quoniam
perficientur in te que dicta
sunt tibi a domino Et ait ma
ria Magnificat anima mea
dominum Et exultauit spiritus
meus in deo salutari meo

Postilla illius ewangelii

Exurgens maria
abijt in montana
Luce primo Ante inicium
illius ewangelij scribit sanc
tus lucas Quod angelus
annunciacione domini dixit
ad mariam matrem ihesu
xpi Et ecce elizabeth cog
nata tua et ipsa concepit
filium in senectute sua Et
hic est mensis sextus illi
qui vocatur sterilis quia
non erit impossibile apud deum
omne verbum Dixit autem maria
Ecce ancilla domini fiat michi secundum
verbum tuum et discessit ab ea ange
lus Et statim sequitur Exur
gens maria scilicet de loco in quo
erat quando angelus ad eam ve
nit Abijt in montana. Lyra. ad
locum ubi habitabat zacha
rias. erat autem quando galilea
a qua recessit maria cum festina
cione. Lyra. ut ostenderet quod virgo
non debet morari in loco pu
blico Nec ibi contrahere collo
quia In ciuitatem iuda. id est
iherusalem Et salutauit elisabeth
Lyra. in quia erat humilima
Et quia ad eius obsequium ve
nerat Et factum est ut au
diuit salutacionem marie elisa
beth exultauit infans in
utero eius glosa sicut illa aduen
tum marie sic iste aduentum
domini sensit Beda. Ecce qua
magne virtutis est beate vir
ginis salutacio quia confert
gaudium confert et spiritum sanctum
confert et reuelacionem secre
torum diuinorum confert et prophe
cie actum Et ideo certe libenter
salutanda est pro resaluta
cionis fructu Beda. Non ergo maria
potuit ore salutare quem sa
lutem habebat in ventre
et in corde Et repleta est
spiritu sancto elisabeth et ex
clamauit voce magna
Lyra. ista magnitudo vocis
magis intelligenda est de
deuocione quam secundum exteriorem
Benedicta tu inter mulieres
Lyra. id est super omnes mulieres
Et benedictus fructus ventris

tur Unde in ps. 117. Benedictus
qui venit in nomine domini deus
dominus et illuxit nobis Et un-
de michi hoc ut veniat ma-
ly. ter domini mei ad me Ista enim non po-
terat scire nisi per revelacionem
spiritus sancti Ecce enim ut facta
est vox salutacionis tue in
auribus meis exultavit in
gaudio infans in utero meo
ly. Elisabeth per spiritum sanctum
cognovit quod illa exultacio fuit
propter presenciam domini in utero virgi-
nali Et beata que credidisti ly.
quia per assensum assensum
fidei concepisti Quoniam perficien-
tur in te que dicta sunt tibi
a domino ly. per angelum nunci-
antem Et ait maria Mag-
nificat anima mea dominum Cui
debetur laus et honor et ex-
ultavit cor non pingwit
li. Abacuk 3. Exultabo
in deo ihesu meo. in deo non
in mundo Unde in ps.
76. Renuit consolari anima mea
memor fui dei et delectatus
sum in salutari meo qui est
meus christus filius Marie
et salvator omnium per suam
passionem In festo apostolorum
petri et pauli ewangelium Mathei xvi

In illo tempore
venit ihesus in
partes cesaree
phylippi Et interrogabat
filios suos dicens Quem
dicunt homines esse filium
hominis At illi dixerunt Alii
Johannem baptistam Alii
autem Heliam Alii vero Iere-

miam Aut unum ex prophetis
Dicit illis ihesus Vos autem quem
me esse dicitis Respondens
symon petrus dixit Tu
es christus filius dei vivi Re-
spondens autem ihesus dixit
ei Beatus es symon bario-
na Quia caro et sanguis
non revelavit tibi Sed pater
meus qui est in celis Quia
ego dico tibi quia tu es pe-
trus et super hanc petram
edificabo ecclesiam meam Et
porte inferi non prevalebunt
adversus eam Et tibi dabo
claves regni celorum Et
quodcumque ligaveris super
terram erit ligatum et in
celis Et quodcumque solveris
super erit solutum et in celis
Postilla precedentis ewangelii
Venit ihesus in par-
tes cesaree phy-
lippi etc. Ini-
cium illius ewangelii
scribit sanctus Mathei in eodem
capitulo Quod christus dixit
discipulis suis Cavete
a fermento phariseorum
et saduceorum At illi cogi-
tabant inter se dicentes
Quia panes non accepimus
Sciens autem ihesus dixit
Quid cogitatis inter vos
modice fidei quia panes
non habetis Non dum intelli-
gitis neque recordamini
quinque panum et quinque milia
hominum et quot cophinos
sumpsistis neque septem

panu in quatuor milia ho[m]i[num]
Et quot sportas sumpsistis
Quare non intelligitis quia
non de pane dixi vobis Ca
uete a fermento pharise
oru[m] et saduceoru[m] Tunc intel
lexerunt quia non dixerat
a fermento panu[m] sed a doc
trina phariseoru[m] et saduce
oru[m] Tunc statim sequitur
ewangeliu[m] hodiernu[m] Venit
aut[em] ihesus in partes cesaree
philippi . ly . Cesaree philippi
est ciuitas in terminis iudee
qua[m] philippus filius herodis
innouauit redificando que
antiquitus ~~dicta~~ dicta est
lachis Sed postea nominauit
eam cesaream in honore
tiberii cesaris qui dedit ei
quartam partem regni
Vt dicit Josephus Dicitur
eciam cesarea philippi ad
dicia[m] alterius ciuitatis que di[citu]r
cesarea palestine vbi cor
nelius centurio mansit Et
.io. Interrogabat discipulos
suos . ly . non ignorans quid
viderent vel quid respon
derent sed ut eoru[m] fideli con
fessione quemcumque soli
darentur in fide Quem
dicunt homines esse filium
hominis . ly . i . turbe vulgares
quia de ipso erant varie
opiniones in populo At illi
dixerunt . Alii iohannem bap
tistam Cuius opinionis fuit
herodes et sui sequaces
.M[at]th. xiv. Audiuit herodes

famam ihesu et ait pueris
suis Hic est iohannes bap
tista ipse surrexit a mor
tuis et ideo virtutes operantur
in eo Alii aut[em] heliam propter
zelum veritatis Alii vero
Jeremiam propter passiones in ad
uersis Aut vnum ex prophetis
scilicet Helizeum propter excellenciam
sapie[ntie] Vos aut[em] quem me es
dicitis . ly . quasi diceret Si
alii errant opinione falsa
vos tamen non debetis errare qui
tam diu mecum fuistis et me
am doctrinam frequenter
audiuistis et miracula tanta
vidistis Respondens petrus
dixit . ly . Petrus tamquam
principalis inter alios post
et pro aliis dedit responsum Tu
es xp[istu]s . ly . qui interpretatur
vnctus et sic ostenditur eius
humanitatem filius dei scilicet naturalis
et non adoptiuus sicut alii
Et per hoc eiusdem nature
cu[m] deo patre et sic confitetur
veritatem diuine nature et
humane in eodem supposito
viui ~~prop~~ hoc addidit ad
dicciam illoru[m] qui colebant
tamquam dii a gentilibus ut her
cules et iupiter etc. Re[spondens]
aut[em] ihesus dixit Beatus es
symon bariona i. filius
iohannis Jeronimus dicit
quod deberet dici bario
hanna Bar enim idem est
quod filius et iohanna quod filius
iohannis Dum illud Jo. xxi.
Symon iohannis diligis
me Scriptor vias depra

natu est. Dicitur aut hic. Beat
es symon bariona. Diuina
confessio vere fidei ducit
ad beatitudinem. Caro et sag
wis no reuelauit tibi. Ly.
v. homo mortalis no do
cuit te istam veritatem sed
pater meus et pgnis et pgnis
tota trinitas quia indiui
sa sunt opa trinitatis. Et eo
dico tibi quia tu es petrus.
Ly. v. confessor vere petre q
xpus est est. Et sup hanc
petram qm gfessus es v. sup
xpm edificabo eccam meam
et porte inferi. Idest per
secutores tirannorum et in
fidelium et temptatores spiri
tuu immundoru no pualebunt
aduersus eam a vera fide
subuertendo. Et tibi dabo cla
ues regni celoru. Ly. Iste claues
no sut materiales sed ptas spu
alis que duplex est. Vna est
ptas spualis discernendi pc
catu a no pcto sicut in veteri
lege sacerdotes iudicabant
inter lepram et no lepram.
Alia clauis sed est ptas ad
mittendi ad regnu uel exclu
dendi cum vim iudicis pehabitam
quia debet indignu excludi
et digni recipi. Et qdcuqz li
gaueris. Hoc clauis no errante
sup terram. Ly. v. cu debito
vsu clauiu erit ligatu et in ce
lis. Et qdcuqz solueris super
terram erit solutu in celis.
Deus illud apbat in celis. In
festo bte margarete virgis ewn̄.

In illo tempore dixit
ihus discipulis suis
pabolam hanc. Simile est
regnu celoru thesauro abscon
dito in agro. Hoc ewangeliu
cu postilla sua quere infra
in comuni sanctoru de virginibus.
In festo bte marie magdalene
ewangeliu

In illo tempore ro
gabat ihm quida
phariseus vt ma
ducaret cu illo. Et ingressus
domu phei discubuit. Et
ecce mlr que erat in ciuita
te peccatrix ut cognouit qd
accubuit in domo pharisei.
Attulit ~~alabastru~~ alabastru
vnguenti et stans retro ~~pedes~~
secus pedes eius lacrimis
cepit rigare pedes eius. Et
capillis capitis sui terge
bat et osculabatur pedes eius
et vnguento vngebat. Vi
dens aut phariseus q vocauerat
eu ait intra se dicens.
Hic si esset propheta sciret
vtiqz q et qualis est mlr
que tangit eum quia pecca
trix est. Et respondens ihs
dixit ad illu. Symon habeo
tibi aliquid dicere. At ille dixit
Magister dic. Duo debi
tores erant cuida fenera
tori vnus debebat denari
os quingentos et alius quin
quaginta. Non habentibus illis vn
redderent donauit vtrisqz.
Quis ergo eu plus dil. At
Respondens Symon dixit
Estimo quia is cui plus
donauit. At ille dixit ei
Recte iudicasti. Et conuersus
ad mulierem dixit symoni

Vides hanc mulierem Intraui
domum tuam aquam pedibus
meis non dedisti Hec autem
lacrimis rigauit pedes me-
os et capillis suis tersit Os-
culum michi non dedisti Hec
autem ex quo intrauit non ces-
sauit osculari pedes meos
Oleo caput meum non vnxisti
Hec autem vngento vnxit pe-
des meos Propter quod dico tibi
Remittuntur ei peccata multa quoniam
dilexit multum Cui autem minus
dimittitur minus diligit Dixit
autem ad illam Remittuntur
tibi peccata ~~multa~~ tua Et ce-
perunt qui simul accumbebant
dicere intra se Quis est
hic qui eciam peccata dimittit
Dixit autem ad mulierem Fi-
des tua te saluam fecit va-
de in pace postilla illius
euangelii

Rogabat Ihesum qui-
dam phariseus
. luce . vii . ca . et . 26 . Mathei
. 26 . Jo . 12 . Ante-
minus illius euangelii scri-
bit sanctus lucas in eodem
capitulo Quod christus dixit
phariseis et scribis venit
enim iohannes baptista
neque manducans panem
neque bibens vinum Et di-
citis demonium habet Venit
filius hominis manducans
et bibens et dicitis Ecce ho-
mo vorator et bibens vinum ami-
cus publicanorum et peccatorum
Et hic sequitur euangeli-
um hodiernum Rogabat Ihesum
quidam phariseus vt cum illo man-
ducaret cum illo et ingressus
domum pharisei discubuit Le-
gitur autem christum manducas-
se cum peccatoribus ut eos ad
penitenciam induceret vt
habetur . Mathei . 9 . Item cum amicis
et familiaribus ~~ceteris~~ ut eorum
deuocionem augmentaret
vt de . Johanne . xi . De martha
et maria magdalena Item
cum egenis pauperibus vt eorum
inopiam suppleret vt habetur
Joh . 2 . De nupciis vbi defeciente
vino christus aquam conuertit
in vinum Item cum phariseis
superbientibus vt eorum superbia
confutaret prout hic habetur
vt videbitur prosequendo Et
ecce mulier . que . scilicet maria mag-
dalena Hic non nominatur
hic quia adhuc erat in statu
culpe secundum opinionem hominum que
erat in ciuitate que vbi multi
homines sunt Ex quo conuincitur
quod multos attraxerat ad
peccatum peccatrix . luce . vii . Sed
iam de peccatis suis plene
et perfecte contrita Vt cog-
nouit quod Ihesus . scilicet saluator
accubuisset ~~cum~~ in domo pharisei
attulit scilicet statim . alabastrum
vngenti . scilicet vas alabastrum
vngento plenum Et stans
retro . luce . vii . Quia propter verecun-
diam suorum peccatorum non audebat se
in ante ponere lacrimis cepit riga-
re pedes eius . luce . vii . Ex quibus
patet magnitudo caritatis
ex quo tam flevit quod potuerunt
lauari pedes unius hominis

nudis pedibus incedentis
Et capillis capitis sui terge
bat. l. quibus ante ad corpo
ris cultum eius abusi fue
runt Et osculabatur pedes
eius ut totum serviret ppria
quod ex se deum contempserat
in culpa. Unde greg. ~~[illegible]~~ dicit
gregorius et unguento ungebat
l. ad refrigerium caloris et
mitigationem doloris ex la
bore itineris greg. Unguen
tum quod sibi turpiter exhibue
rat hoc iam deo laudabiliter
offerebat Videns autem pharisi
seus Hoc. predictam mulie
rem plorantem non compaciens
Ait intra se scilicet occulte co
ram hospitem suum murmu
rando dicens Hic si esset prophe
ta verus sciens occulta Sci
ret utique que et qualis est
mulier hec que est in persona
et qualis in vita quia pecca
trix est Et ideo deberet se non
tangi permittere ab ea Et respon
dens Ihesus. gre. scilicet cogitacionem
eius que sibi deo nota est
In quo ostendit se plus quam
prophetam Unde ps. Dominus
scit cogitaciones hominum Sy
mon habeo tibi aliquid dicere
At ille ait Magister dic Duo
debitores erant cuidam fene
ratori etc. gre. Sensus littera
lis planus est Mistice fene
rator iste deum significat qui
pro culpa momentanea penam
eternam exigit Et pro donis gratie
exigit merita bonorum operum
Duo debitores. gre. Duo

// peccatores
statutis // erant cuidam fenera
tori i. deo Unus debebat de
narios quingentos scilicet qui plus pecca
verat Alius quinquaginta
qui minus peccaverat Non ha
bentibus illis unde redderent
quia nullus peccatorum a debito
potest absolvi ~~debito~~ propriis viribus
absque gratia Jo. 15. Sine me
nichil potestis facere Dona
vit utrisque i. condonavit Quis — dilig
ergo eum plus diligit Respondens
Symon dixit Estimo quia is
cui plus donavit i. condonavit
relaxando At ille dixit Recte
iudicasti Prima sic dicit gre.
Cum crescunt dona crescunt et
rationes donorum Et conversus
ad mulierem. gre. quia Deus
eum a peccatoribus avertit suam
faciem Unde illud Deut. xxxi.
Abscondam faciem meam ab
eis Sed ad penitentes se convertit
Zacharie primo Convertimini ad
me et ego convertar ad vos
Dixit Symoni Vides hanc
mulierem Intravi domum
tuam aquam pedibus meis
non dedisti. l. qui tamen erant
lutosi seu pulverisati eo
quod sine calciamentis incedebat
Hec autem lacrimis rigavit pe
des meos et capillis suis
tersit Osculum michi non dedisti
l. ~~[illegible]~~ Est amicitie signum
Hec autem ex quo intravit non
cessavit osculari pedes me
os quasi diceret Non solum
unum osculum dedit michi sed
multiplex Oleo caput meum
non unxisti. gre. quod solet fieri

insignum leticie et hilaritatis iuxta illud ps. Unxit te deus deus tuus oleo leticie propter quod dicto ei remittuntur ei peccata multa scilicet mulieri penitenti quoniam dilexit multum penaper et Caritas operit multitudinem peccatorum prov. 4. q. 10. Universa delicta operit caritas Cui autem minus dimittitur minus diligit lc. Remissio enim culpe aut nulla est aut tota simul ~~aut~~ remissio pene fit per partes et non tota simul de communi cursu licet aliquando fiat tota sicut propter fervorem penitentis et ex liberalitate dei et hoc in proposito in hac muliere Ideo sequitur Remittuntur tibi peccata tua. lc. non solum quantum ad culpam sed etiam quantum ad penam ex vehementi amore dei et horrore peccati preteriti. gor. et ponitur hic presens pro preterito Remittuntur i. remissa sunt Et ceperunt qui simul accumbebant dicere Quis est hic qui etiam peccata dimittit. lc. hoc dicebant quia videbant in exterius apparentem sed ignorabant deitatem intus latentem que potest peccata dimittere Dixit autem ad mulierem fides tua. Gora. i. fides tua adeo infusa salvam te fecit Beda fides te salva fecit quia quod petere posse se accipere non dubitavit Vade in pace. Gora. i. inquiete et necessitate a viciis Ro. 4. Iustificati ex fide pacem habeamus. In festo sancti iacobi apostoli evangelium

In illo tempore accessit ad ihesum mater filiorum zebedei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo Qui dixit ei quid vis Ait illi dic ut sedeant hii duo filii mei unus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam in regno tuo Respondens autem ihesus dixit Nescitis quid petatis Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum Dicunt ei possumus Ait illis Calicem quidem meum bibetis Sedere autem ad dexteram meam et sinistram non est meum dare vobis sed quibus paratum est a patre meo.

Apostilla illius evangelii

Accessit ad ihesum mater filiorum zebedei Mt. 20. et mr. 10. luc. 22. Ante initium illius evangelii scribit sanctus matheus in eo capitulo Ascendens ihesus ierosolima assumpsit. 12. discipulos suos secreto et ait illis Ecce ascendimus ierosolima et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et condempnabunt eum morte et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum et tercia die resurget Tunc statim sequitur evangelium hodiernum Accessit ad ihesum. lc. Iudei estimabat xpm p

Nescitis quid petatis potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum Ma. xx. Passiones salvatoris de tenue quasi calix similis vide dulcem degustabilem [illegible] vidi cum quasi [illegible] propinanda habet amara potio et [illegible] tenuem consequi [illegible] sunt tenuis sit [illegible] xv. et filii ipsius bibent aquas amaras quasi erit valde amare et [illegible] alia sufficient [illegible] habuit dulcem manu iste in glosa apostolus iacobus bibit calicem amarum propter elegit christus et dixit sibi et servo suo calicem quem meum bibetis ut calix bibendus posset dulcem optime

pphetas promissum regnaturum
temporaliter in urbe Quia spi
rituales de regno xpi corporaliter
intelligebant Et ideo regnum
ablatum iudeis p romanos cre
debant sibi restituendum p xpm
ppter quod apli dicebant xpo
Actuum primo Dne si in tpe
hoc restitues regnum israel etc
Et hoc Jacobus et Johannes
filij zebedei et mr eorum
audientes xpm post mortem
tercia die resurrecturum cre
diderunt xpm immediate post
resurrectionem regnaturum in urbe
temporaliter Et ideo cupientes ei esse
collaterales pocius quia erant
eius cognati informaverunt
matrem suam de petitione facienda
Et hoc est quod dicitur hic Tunc
scilicet audita resurrectione xpi
futura Accessit ad ihm mr
filiorum zebedei cum filijs ado
rans et petens aliquid ab eo
etc Non enim primo petijt in
speciali sed tantum in generali ut
confessione facta in generali
primo Postea non posset sibi
denegari in speciali Qui
dixit ei quid vis etc Non que
rit ut inscius sed ut petitio
sua inconveniens ostendatur
irrationabilis Ait illi dic ut
sedeant hij duo filij mei
unus ad dextram et alius
ad sinistram in regno tuo etc
i sint tibi collaterales et maio
res in regno tuo post te Hoc
quidem regnum credebant
temporale ut dictum est Non
est mirum si talia apli credebant

et appetebant qui adhuc car
nales erant et non dum illu
minati perfecte nec confir
mati p gratiam spus sancti
Respondens autem Jhesus dixit
Nescitis quid petatis etc Quod
filijs et non mri Quia scie
bat ipam esse missam a fi
lijs et informatam de petitione
facienda p eis Potestis bi
bere calicem quem ego bibiturus
sum etc i sustinere mortem igno
miniosam et crudelem quam
ego passurus sum Et p quam
deo venire non ad regnum tpa
le ut creditis sed eternum Dicunt
ei possumus etc Loquitur sicut
inexperti proprie singularitatis
quod patuit p effectum Nam
in passione xpi fugerunt p
timore mortis Ait illis ca
licem quidem bibetis i pas
siones ppter me sustinebitis
etc Nam Jacobus ppter xpm ab
herode occisus est ut habetur
Actuum xii Et iohannes in do
lium ferventis olei ppter xpm
missus est Insuper fuit eciam
missus in exilium ppter xpm Et
sic patuit quod habuit promptam
voluntatem moriendi ppter
xpm Sedere autem ad dex
teram meam et sinistram non
est meum dare vobis etc In
isto statu in quo estis i non
dum spiritualibus et carnalibus
Sed quibus paratum est a patre
meo etc Vere spiritualibus et
spiritualia sapientibus / Ad vincula
sti petri evangelium

In illo tempore Venit
ihesus in partes cesa
ree philippi et interrogabat
discipulos suos etc. Hoc
ewangelium cum postilla sua
quere ante in festo petri et
pauli etc. In festo sancti dominici
confessoris

In illo tempore
Dixit ihesus discipu
lis suis Vos estis
sal terre Quod si sal evanu
erit in quo salietur ad nichilum
valet ultra nisi ut mittatur
foras et conculcetur ab homi
nibus Vos estis lux mundi
Non potest civitas abscondi
super montem posita Neque
accendunt lucernam et ponunt
eam sub modio sed super can
delabrum ut luceat omnibus
qui in domo sunt Sic luceat
lux vestra coram hominibus
ut videant opera vestra bona et
glorificent patrem vestrum qui
in celis est Nolite putare
quoniam veni solvere legem aut
prophetas Non veni solvere sed
adimplere Amen quippe dico
vobis Donec transeat celum
et terra Iota unum aut unus
apex non preteribit a lege do
nec omnia fiant Qui ergo
solverit unum de mandatis istis
minimis et docuerit sic homines
minimus vocabitur in regno ce
lorum Qui autem fecerit et do
cuerit hic magnus voca
bitur in regno celorum
Postilla illius evangelii

Vos estis sal terre
Mathei v. Marci ix. Luce xiv.
Ante initium illius ewangelii
scribit sanctus Matheus in eodem
capitulo quod christus dixit discipu
lis Beati estis cum male
dixerint vobis homines et
persecuti vos fuerint Et dixe
rint omne malum adversum vos
mentientes propter me gaudete
et exultate quoniam merces vestra
copiosa est in celis Hinc se
quitur ewangelium hodiernum
Vos estis sal terre. li. Sic
enim sale conduntur omnia ciba
ria Ita discrecione prelatorum
debet dirigi et ordinari omnia
facta subditorum Quod si sal
evanuerit id est si discrecio in pre
latis defecerit In quo salietur
li. quasi diceret in nullo
opera subditorum condientur seu
dirigentur Ad nichilum valet
ultra nisi ut mittatur foras
et conculcetur ab hominibus. li.
Tamquam talis debet repelli a
prelatura ne officium prelatorum
in conspectu hominum reddatur vile
Vos estis lux mundi li. Sic
enim lux est manifestativa omnium
colorum Sic prelati per intelligen
ciam sacre scripture debet ex
officio notificare omnia opera
virtutum Non potest civitas ab
scondi super montem posita li.
Tamquam bonus prelatus in perfe
ctione non debet se abscondere
sed ad defensionem sui gregis
se manifeste ostendere Neque
accendunt quod lumine sciencie
lucernam id est prelatum Ego pa
ravi lucernam christo meo Et ponunt

cam sub modio hoc est ut celetur
lux veritatis timore persecucionis
inminentis vel pusillanimitatis cordis
sed super candelabrum ut luceat
omnibus qui in domo sunt id est in
mundo sunt quantum ad sic luceat
lux vestra coram hominibus ut
videant opera vestra bona et glori-
ficent patrem vestrum qui in celis est. Ex
tercia non debet declinare gloriam
propriam querere sed gloriam et edi-
ficacionem proximi Nolite putare
quoniam veni solvere legem aut
prophetas non veni solvere sed
adimplere Hoc est totam continen-
ciam veteris testamenti que totus
hic comprehendit in duobus scilicet
in lege et prophecia lex enim erat
in declinando malum prophecia
in faciendo bonum Et illa duo xpus
plenissime implevit Amen quippe
dico vobis donec transeat celum
et terra Hoc est mutantur elementa
ab hac mutabili forma in im-
mutabilem sed antequam finiatur
iste mundus Iota unum Iota
est minima littera inter alias et
uno ductu fit Apex est parti-
cula que ponitur in summi-
tate littere ad distinccionem Et
cum hoc exponit Augustinus
Quod nec minimum preceptum
nec minima precepti particula
non preteribit a lege donec omnia
fiant Hoc est remanebit quousque
impleatur suo tempore Qui ergo
solverit unum de mandatis istis
minimis hoc est de mandatis
decalogi que dicuntur minima
quia ad vitam inspicienciam per-
tinencia Et docuerit sic ho-
mines Hoc est sic solvere

homines sic ipse solvit minimus
hoc est vilissimus reputabitur
ab hiis qui sunt in regno ce-
lorum Qui autem fecerit et docuerit
hic magnus vocabitur in regno
celorum hoc est per adepcionem aureole

In illo tempore Dixit
ihesus discipulis suis
Amen dico vobis Nisi granum
frumenti cadens in terram
etc. Hoc ewangelium cum sua
postilla quere infra in communi
sanctorum de uno martyre etc.

In festo assumpcionis marie virginis ewangelium

In illo tempore
Intravit ihesus
in quoddam castel-
lum Et mulier quedam Mar-
tha nomine excepit illum in
domum suam Et huic erat
soror nomine maria Que
etiam sedens secus pedes
domini audiebat verbum illius Mar-
tha autem satagebat circa fre-
quens ministerium Que stetit
et ait domine non est tibi cure
quod soror mea reliquit me so-
lam ministrare Dic ergo illi
ut me adiuvet Et respondens
dixit illi dominus Martha mar-
tha sollicita es et turbaris
erga plurima Porro unum
est necessarium Maria op-
timam partem elegit que
non auferetur ab ea

Postilla illius ewangelii

Intravit ihesus in quod-
dam castellum Luce 10
Ante initium presentis ewangelii
scribit sanctus lucas in eo

capitulo Quod septuaginta
duo discipuli quos xpus mi
sit ad predicandum reuersi
sunt ad xpm cum gaudio dicentes
Domine etiam demonia subiciuntur
nobis in nomine tuo Et ait illis
Ecce dedi vobis potestatem calca
di super serpentes et scorpiones
et super omnem virtutem inimici
et nihil nocebit vobis Verum
in hoc nolite gaudere quia spiritus
vobis subiciuntur Gaudete
autem quod nomina vestra scripta sunt
in celis Luc x Post hoc sequitur
euangelium hodiernum Intra
uit ihesus in quoddam castellum
Lx idest bethaniam Et mulier
quedam Martha nomine exce
pit illum in domum suam Lx
Ad illam domum xpus frequenter
diuertebat et secure tum ~~[?]~~ propter
deuotiorem ibidem habitantium
tum quia plura beneficia eius
contulerat quia ipsam martham
a fluxu sanguinis sanaue
rat secundum Ambrosium et mariam
a demoniis liberauerat et ei
omnia peccata dimiserat Et huic
erat soror nomine maria que
etiam sedens secus pedes domini
audiebat verbum illius Lx inten
ta operibus vite contemplatiue
Martha autem satagebat circa
frequens ministerium scilicet occu
pata in operibus vite actiue Que
stetit Lx quasi fessa labore
ministerii discurrendo per domum
ut xpus et eius discipuli
essent commode recepti Et
ait Domine non est tibi cure quod
soror mea misit me solam
ministrare Lx conquerens de occ

sitate sororis sue et de xpi
negligentia hoc permittentis
Et respondens dixit illi dominus
excusando mariam Inuenitur
autem maria accusata esse secundum Lx
tripliciter Primo a phariseo
de temeritate eo quod xpm te
tigit recumbentem vt Luce vii°
2° a sorore pro ociositate vt
habetur hic 3° a iuda de
prodigalitate eo quod preciosum
vnguentum effudit et pedes
ihesu vnxit Vt habetur Jo xii
Et maria pro quolibet tacuit et semper
eam xpus excusauit Primo
ostendens phariseo quod factum
marie non erat temeritatis
sed caritatis et deuocionis 2°
ostendit sorori quod sessio marie
non erat ociosa sed melioribus
actibus applicata 3° ostendens
iude et aliis discipulis quod
illa effusio vnguenti non erat
[?] prodigalitas sed pietas
Dicens Sinite illam bonum
enim opus operata est in me
Martha martha sollicita es
glosa Repetitio signum est
dilectionis vel mouende in
tencionis scilicet ut audiret at
tencius et turbaris erga plu
rima Lx quia opera actiue
vite sollicitudinem ingerunt
Porro vnum est necessarium Lx i
ipse deus qui vnus est pro omnibus
querendus Maria optimam
partem elegit glossa non re
prehendit partem marthe quod
et ipsa bona est sed laudatur
pars marie quia optima
que non auferetur ab ea
Lx Vita contemplatiua

Nota bene

incipit hic et in futuro per-
ficietur Prima ignis amo-
ris qui hic ardere incipit
cum ipsum quem amat viderit
amplius ignescit in amore
Activa vero cum corpore deficiet
Prima in celesti patria nemo
esurienti panem porriget nec
cetera opera misericordie aget quia
ibi non erunt necessaria Apocalypsis 19
Non esurient neque sicient
amplius etc. Hic queritur
quare hoc ewangelium legitur
in festo beate virginis cum non
spectare videatur ad ipsam
Ad hoc videtur quod Licet et si
non hystorice tamen allegorice
convenit beate virgini Ipsa enim
fuit castellum ad quod intravit
filius dei ut manebant due
sorores scilicet vita activa et
contemplativa Item queritur
quare potius legitur in
Assumpcione quam in alio festo
cum de assumpcione non fiat
mencionem Ad hoc dicendum
quod alia festa beate virginis
specialia habent ewangelia
propter speciales voces Istud autem
festum nullum habet speciale
ewangelium et ideo sortitum est
illud Vel etiam propter ultimam
particulam ewangelii que
marie precipue convenit Ita
legitur de assumpcione maria
optimam partem elegit

In festo bartholomei apostoli ewangelium

In illo tempore dixit
ihesus discipulis
suis Hoc est pre-
ceptum meum Ut diligatis
invicem sicut dilexi vos Ioh.

Hoc ewangelium quere infra in
communi apostolorum In festo exal-
tacionis sancte crucis ewangelium

In illo tempore dixit
ihesus turbis iude-
orum Nunc iudicium
est mundi Nunc princeps huius
mundi eicietur foras Et ego
si exaltatus fuero a terra omnia
traham ad me ipsum Hoc autem
dicebat significans qua mor-
te esset moriturus Respondit ei
turba Nos audivimus ex lege
quia xpistus manet in eternum
Et quomodo tu dicis oportet exal-
tari filium hominis Quis est
iste filius hominis Dixit ergo
eis ihesus Adhuc modicum lu-
men in vobis est Ambulate
dum lumen habetis ut non
tenebre vos comprehendant
Et qui ambulat in tenebris
nescit quo vadat Dum lucem
habetis credite in lucem
ut filii lucis sitis postilla
super ewangelium

Dixit ihesus turbis
iudeorum Nunc iudicium
est mundi Iohannis 12
Ante initium illius ewangelii
scribit sanctus Iohannes
in eodem capitulo Erant quidam
gentiles ascenderant in Ierusalem
ut adorarent in die festo scilicet
pasche hii accesserunt ad phy-
lippum qui erat a bethsaida
galilee et rogabant eum dicen-
tes Domine volumus ihesum vide-
re Venit phylippus et dicit andree
Andreas rursum et phylippus
dixerunt ihesu Ihesus autem respon-
dens eis dicens Venit hora

vt clarificetur filius hominis
Luce xij^m sequitur ewangelium
hodiernum Dixit ihesus turbis
iudeorum Nunc iudicium est mundi
hoc scilicet in passione qua christus
a pylato passus est Nunc prin
ceps mundi huius eiicietur foras
Ly. dyabolus enim dicitur prin
ceps mundi Non quod sit prin
ceps simpliciter mundi sed hominum
mundialiter viuencium qui
se ei subiciunt per peccatum Dici
tur eiectus dyabolus per passionem
christi per quam aperta est porta
glorie celestis Et post dyabolus non
potest impedire sanctos a conse
cucione glorie sicut faciebat ante pas
sionem christi Nunc permittitur temp
tare homines ad exercicium et
meritum electorum Et ego si ex
altatus fuero a terra hoc est per pas
sionem crucis omnia traham
ad me ipsum scilicet per fidem et
dileccionem Hoc autem dicit sig
nificans qua morte esset
moriturus hoc est qua morte cru
cis que erat vilissima Sap
2o morte turpissima condemp
nemus eum Respondit ei turba
Nos audiuimus ex lege quia
christus manet in eternum Tho.
Credebant enim quod messias purus
homo esset sed immortalis Un
Michee 5 Egressus eius ab ini
cio a diebus eternitatis Item
Danielis 7 potestas eius potestas
eterna Et quomodo tu dicis oportet
exaltari filium hominis Lyra
mori mereri q. d. Si tu lo
queris de corpore sequitur quod tu
non sis christus qui manet in e
ternum Si autem loqueris de a

lio Dic nobis quis est
iste filius hominis Dixit ergo
eis ihesus Tho. licet iam multa
dixerim et multa miracula
fecerim coram vobis adhuc
modicum lumen in vobis est
hoc est Una credit christum eternum
sed non credit eum moriturum
in humanitatem Ambulate
Ly. i. in agnicione christi proficite
Dum lucem habetis Ly. i. me
principaliter qui sum lux il
luminans per veritatem doctrine et
lumen gracie Ut non vos
tenebre comprehendant scilicet
ignorancie et culpe Et qui
ambulat in tenebris nescit quo
vadat Ly. Quia declinat
a rectitudine vie Dum lucem
habetis credite in lucem Tho.
per veram viam fidei Ut fi
lii lucis sitis i. imitatores dei qui
est vera et sempiterna lux
Ephe. 5 Ut filii lucis ambu
late. In festo sancti mathei apostoli ewangelium

In illo tempore Cum
transiret ihesus vidit
~~deret~~ hominem se
dentem in theolo
neo matheum nomine Et ait illi
Sequere me Et surgens se
cutus est eum Et factum est
discumbente eo in domo Ecce
multi publicani et peccatores ve
nientes discumbebant cum ihesu
et discipulis eius Et videntes
pharisei dicebant discipulis
eius quare cum publicanis et
peccatoribus manducat magister vester
At ihesus audiens ait non est
opus valentibus medicus sed ma
le habentibus Euntes autem discite

Nota duo exempla: Gregorius ponendo petrum, andream, matheum, exemplis pauli, zachei, marie, videlicet latronis et in quibus vide in an
actis marie ponitur spiritus et plene est non cum Gregorius dicit nonnumquam per scripta non solum virtutes sanctorum asserit sed
casus [illegible] ut et doctrina sanctorum quod imitando arripe debemus et casus videamus quod elapsus timemus
Ecce nobis dictum exemplum actis David positum ut et maioris boni sive virtutis fiat et maioris casus ad cau
telam nobis qualiter attingat sicut de sancto matheo in theolonio ut publicum peccatorem converti et nobis per exemplo
plene peccatores ut [illegible] omnibus peccatoribus vere plene sancte [illegible] et illorum desperanda venia ipsorum
spes et fiducia erigat

Quid est? Misericordiam volo et non
sacrificium. Non enim veni voca
re iustos sed peccatores etc.

Postilla super ewangelium

Vidit Ihesus hominem
sedentem in theo
lonio. Mt. 9. Luce
5. Marci 2. Huius igitur illius ewan
gelii scribit sanctus Mt. in ipso
capitulo. Et Christus sanavit
paraliticum qui portatus est in lecto
ante ipsum in conspectu turbe. Cui
Christus ait: Surge et tol
le lectum tuum et vade in do
mum tuam. Videntes autem tur
be timuerunt et glorificave
runt deum dicentes: Quia
vidimus mirabilia hodie. Et
cum transisset inde, id est galilea,
vidit hominem, quorum non tam
intuitu corporis quam mentis,
sedentem in theoloneo, id est
locum in quo solebant camp
sores sedere. Et quidem
negocium vix aut nunquam ex
erceri potest sine peccato. Ut dicit
Gregorius. Vel secundum glossam est lo
cus in quo solvebantur publi
ca vectigalia Matheum nomine.
Glossa. Ceteri ewangeliste propter
verecundiam non appellant eum
nomine vulgato sed Levi. Primo
nomine enim fuit. Ipse vero Ma
theus se nominat propter humilita
tem. Et ait illi: Sequere
me. Luce 5. Matheum talibus oc
cupatum vocavit ut de gratia
dei nullus desperet quantumcumque
fuit in vilibus occupatus. Et
surgens secutus est eum
sine aliqua dilatione. Ita

sicut potuit inquit autem extra
voce eciam intus mente inspi
rando. Sic enim passionem quibus
illos qui ad ipsum capiendum vene
rant solo verbo prostravit dicens
Ego sum ut habetur Jo. 18. Ita
solo verbo potuit quoscumque ad
se trahere. Et in hoc apparebat
virtus divinitatis in eo. Et factum
est discumbente eo in domo
Luce 5 dicitur. Et fecit ei convivium
magnum Levi in domo sua. Et
erat multi publicani et pecca
tores venientes discumbebant
cum Ihesu. Luce 5. Fuerunt enim socii
mathei et eo recedente ab
eis et volens sequi Christum
fecit eis convivium. Et videntes
pharisei. Luce 5. Pharisei in populo
iudeorum reputabantur reli
giosi. Unde eciam in habitu
ab aliis erant distincti. Vi
dentes igitur Christum cum publi
canis et peccatoribus manduca
rem indigne ferebant et
murmurabant et dicebant
discipulis eius. Hoc con
suetudo detractoris est loqui
de alio non in facie eius. In
quantum discipuli videbantur eis
peccare alloquebantur magistrum.
Mt. 12. Abiit Ihesus sabbato per
sata discipuli autem eius
esurientes ceperunt vellere spi
cas et manducare. Phari
sei autem videntes dixerunt
ei: Ecce discipuli tui faciunt
quod non licet eis facere sab
batis. Nunc vero magistrum vide
batur eis peccare alloquebantur

Surgens secutus est eum [illegible] ista peccatores [illegible] mundi fallax [illegible] non seducat vide [illegible] [illegible] emittit [illegible]
[illegible] vide eciam [illegible] divicias [illegible] dimittebat [illegible]
[illegible]
[illegible] videlicet [illegible] mundane [illegible] non [illegible] via peccatoris talibus [illegible]
undique [illegible] digna [illegible] et honoratus [illegible] ut [illegible] mundane [illegible]
[illegible] non [illegible] mundana [illegible] seductus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible] via [illegible]

discipulos ut hic. Quare cum
publicanis et peccatoribus man
ducat magister vester. At ihesus au
diens scilicet verba phariseorum dixit
ipse et discipulis. Non est opus
sanis (?) necessarius valentibus
vel sanis medicus sed male ha
bentibus. Videmus enim quod me
dicus familiarius habet se ad
infirmum qui eo indiget
quam ad sanum. Sic igitur christus
fuit verus medicus animarum. Ut
dicitur in ps. 106. misit verbum
suum et sanavit eos. Ideo fami
liarius se debuit habere ad
peccatores qui fuerunt infirmi
spirituali infirmitate. Secundo vincit
eos per auctoritatem que ha
betur Osee 6. Euntes disci
te quid est misericordiam volo et
non sacrificium. Et quasi diceret
Si hanc scripturam consideraretis
inveniretis me facere consequenter ipsam
quia misericordiam volo pro peccatorum
dimissionem et non sacrificium
vel [illegible] celebrare
Unde quia facere misericordiam et iudicium
magis placet deo quam vic
time. Non enim veni vocare
iustos igitur scilicet ad primam sed
peccatores [illegible] venit vocare ad
penitentiam ut corrupta corrigantur

In festo michahelis ewangelium

In illo tempore
accesserunt disci
puli ad ihesum dicen
tes Quis putas maior
est in regno celorum. Et ad
vocans ihesus parvulum statu
it eum in medio eorum et dixit
Amen dico vobis Nisi conversi
fueritis et efficiamini sicut par
vuli non intrabitis in regnum
celorum. Quicumque ergo humi
liaverit se sicut parvulus hic
maior est in regno celorum.
Et qui susceperit unum parvu
lum talem in nomine meo me
suscipit. Qui autem scandali
zaverit unum de pusillis istis qui
in me credunt expedit ei ut
suspendatur mola asinaria in
collo eius et demergatur in
profundum maris. Ve mundo a scan
dalis. Necesse enim est ut ve
niant scandala. Verumtamen
ve homini illi per quem scan
dalum venit. Si autem manus
tua vel pes tuus scandalizat te
abscide eum et proice abs te. Bo
num est tibi ad vitam ingredi
debilem vel claudum quam
duas manus vel duos pe
des habentem mitti in ignem
eternum. Et si oculus tuus scan
dalizat te erue eum et proice
abs te. Bonum est tibi unum ocu
lum habentem in vitam intrare
quam duos oculos habentem
mitti in gehennam ignis.
Videte ne contempnatis unum
ex his pusillis. Dico enim
vobis Quia angeli eorum
semper vident faciem patris
mei qui in celis est.

Postilla eiusdem ewangelii

Accesserunt discipuli ad
ihesum math. 18. mar. 9. luc. 9.

Ante mediam illius ewangelii
Scribit sanctus Mt. in xvii
ti capitulo. Et accesserunt qui
didragma accipiebant ad
petrum et dixerunt Magister
vester non soluit didragma Ait
etiam et cum intrasset domum
prevenit eum ihesus dicens Quid
tibi videtur symon reges terre
a quibus accipiunt tributum vel
censum a filiis suis vel ab alie-
nis Et ille dixit ab alienis
Dixit illi ihesus ergo liberi
sunt filii Vt autem non scanda
lisemus eos Vade ad mare
et mitte hamum et eum piscem
qui primus ascendit tolle et
aperto ore eius invenies sta
terem illum sumens Da eis
pro me et te Et tunc sequitur
ewangelium hodiernum Ac
cesserunt discipuli ad ihesum
dicentes Quis putas
maior est in regno celorum
Et advocans ihesus parvu
lum scilicet marcialem qui postea
a beato petro missus in gallia
ibidem fidem katholicam
predicavit Statuit eum in
medio eorum. Luc. ut ab omnibus
videretur et attente conside
raretur Et dixit Amen
dico vobis Nisi conversi fue
ritis. Luc. ab elacione vana Nam
luce habetur quod intravit
in eos cogitacio quis eorum
esset maior Ergo xpus dixit
eis Nisi conversi fueritis et effi
ciamini sicut parvuli humiles et
parui in vestra reputatione non
intrabitis in regnum celorum

quia demones enim abiecti fuerunt
per superbiam Et ideo oportet homines
illuc venire per viam contrariam
scilicet per humilitatem Ergo subdit
xpus Quicumque humiliaverit se
sicut parvulus iste hic maior
est in regno celorum. Luc. q. dicit ille
qui erit hic humilior erit maior
in regno celorum. luc. 18. Quia qui
se humiliat exaltabitur Et qui
susceperit unum parvulum talem in
nomine meo. glosa. id est propter meum amorem
me suscipit Nam qui recipit
pauperem propter xpm dicitur xpm reci
pere Exemplum huius habemus in
legenda beati martini Ubi dicitur
quod xpus se vestitum ostendit illa
parte clamidis quam beatus marti
nus dederat pauperi propter xpm
Qui autem scandalisaverit
unum de pusillis istis. L. Scan
dalisare aliquem est facere eum
ruere in peccatum mortale ex
dicto vel facto suo malo Et hoc
est ei prebere nocumentum
ex parte sua quod est contra ca
ritatem proximi Et ideo talis
faciens alium sic ruere si facit
hoc ex intentione seu ex ad
vertencia semper peccat morta
liter Sed si dictum vel factum ex quo
alius ruit non esset de genere
peccati mortalis Sic dicens
mendacium iocosum mulieri in
tencione pertrahendi eam ad
adulterium est peccatum mortale ex
intencione finis Ergo dicit
Qui scandalisaverit unum etc.
multo magis qui plures de
pusillis istis id est infirmis Quia
Qui scandalisat vere pusillos

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

diat² qua qui magis est
robustus in fide & caritate mo
ueri no pt Ps. 12 Non con
tristabit iustum quicquid ei acciderit
qui in me credit Hec ma
gis est vitandum scandalum
fidelium quam infidelium Expedit
ei ut suspendatur mola asin
aria in collo eius .ly. Ewangta
loquitur admodum terre palesti
norum in qua condempnati ad
mortem ligatis saxo ad collum
precipitabant in mare Sen
sus est ergo Expedit .ly. id est
melius esset homini mori cor
paliter quam ex malo exemplo
suo facere alium ruere in pctm
mortale Anima enim eius incurrit
mortem eternam que grauior est
morte corporali Ve mundo a
scandalis .l. v. mundanis ho
minibus qui non curant scanda
lizare proximos Unde Apostolus Ad Cor
.8. Si esca mea scandalizat
proximum meum no manducabo
carnes in eternum Necesse est
enim ut veniant scandala .ly.
non est necessitas absoluta s
tamen ex suppositione Si enim ho
mines velint viuere mundane
et in omnibus voluntatem suam
adimplere necessario sequitur
ad hoc scandalum aliorum quia
no formidant proximos scan
dalizare Veruntamen ve homi
ni illi per quem scandalum venit
scilicet active proximum scandalizando
Si autem manus tua vel pes
tuus scandalizat te .ly. .v. tibi
esset occasio ruine in pctm p

tactu inhonestum vel pgressum
dissolutum Abscide eum & proice eum
abs te Bonum est tibi ad vitam ingredi
debilem vel claudum quam duas
manus vel duos pedes habentem
mitti in ignem eternum Et si ocu
lus tuus scandalizat te erue eum
& proice eum abs te Bonum est
tibi unum oculum habentem in vitam
intrare quam duos oculos haben
tem mitti in Jehennam ignis
.ly. no quod aliquod membrum sit
amputandum ad vitandum pctm
Membra enim corporis sunt a deo
data Et ideo no est intencio dei
persone abscidere sed membrum sic
ut scripsi occidere tamen quia pctm
no excluditur corpora minor in
qua viget pctm tamen quia palia
manus pt melius obuiari pcto
proximo & libere arbitrio cohi
bendo membrum a pcti exercicio
et dicitur manus abscidi significatur
prohibetur ab illicito tactu Et
pes enim prohibetur ab illicito
gressu Oculus ab illicito visu
Et ista abscisio est meritoria &
laudabilis no ergo illa que est
per membrorum priuacionem Videte
ne condempnatis vnum ex his pu
sillis .ly. quia quantumcumque homo
sit paruus in hoc mundo tamen est
angelum sibi assignatum a deo
ad sui custodiam Et ergo si
homines minimi sic a deo hono
rantur multo forcius a nobis
sunt honorandi Ideo subdit
Christus Dico enim vobis quia
angeli eorum scilicet assignati
ipsis semper vident faciem patris
mei .ly. quia quantumcumque mittantur
ad temporalium rerum amministracionem

tu semper deo inherent per apertam visionem quam in celis est .l.y. licet enim deus sit ubique per essenciam presenciam et potenciam tamen specialiter dicitur esse in celis ubi adest beatis per apertam visionem In festo apostolorum philippi et iacobi ewangelium

Illo tempore dixit ihesus discipulis suis Hec mando vobis ut diligatis invicem Si mundus vos odit scitote &c Hoc ewangelium legitur cum postilla sua quere infra in communi sanctorum de apostolis &c In festo omnium sanctorum

Illo tempore videns ihesus turbas ascendit in montem et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius &c Hoc ewangelium cum sua postilla quere infra in communi sanctorum de martiribus In festo sancti nicolai episcopi

Illo tempore dixit ihesus discipulis suis Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam &c Hoc ewangelium cum postilla sua quere infra in communi sanctorum de confessoribus In festo sancte katherine virginis

Illo tempore dixit ihesus discipulis suis parabolam hanc Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro &c Hoc ewangelium cum postilla sua quere infra in commune de virginibus &c

Incipit postilla discipuli in communi sanctorum et primo de apostolis ewangelium

Illo tempore dixit ihesus discipulis suis Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis Iam non dicam vos servos Quia servus nescit quid faciat dominus eius Vos autem dixi amicos Quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis Non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat et quodcumque pecieritis patrem in nomine meo det vobis postilla primum ewangelium

Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem &c Iohannis xv Hoc ewangelium illius ewangelii scribit sanctus Johannes